

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**Director:****Prof. Deák – Székely Szilárd Levente****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Dărămuș Eugenia Marcela

lector univ. dr. Scheau Ioan

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

De la Ipotești la Blaj – pe urmele lui Mihai Eminescu - Prof. Marinescu Sabina - Victoria	3
Istoricul conceptului curriculum – Prof. Popa Victoria	4
”El nu e mort! Trăiește-n veci, e numai dus...” Moartea lui Fulger – Prof. Arsu Ștefania Narcisa	6
Comunicarea de-a lungul timpului – Prof. Clucerescu Carmen Simona	8
Misiunea de dascăl - Prof. înv. primar Avram Margareta Paula	9
Citim împreună România – impresii despre activitate - Prof. înv. primar Stan Iuliana Georgeta	11
Curs Pilgrims – British Life, Language and culture – Prof. Hamorszki Andreea	13
Managementul învățării – Prof. înv. primar Costinaș Daciana Simona	14
Studiu – Valențele utilizării soft-urilor educaționale în ciclul primar - Prof. înv. primar Marc Aurica	17
Studiu – rolul educației în formarea de valori și principii moral - civice – Înv. Gligor Dana	19
Locul și rolul educației ecologice în grădiniță - Prof. înv. preșcolar Chira Mihaela Ioana	21
Copilul în lumea științelor sau cum satisfacem curiozitățile și nevoile de învățare ale copilului în educația timpurie – Coșul Toamnei– Prof. înv. preșcolar Paven Rodica	23
Greșelile tipice de utilizare a elementelor lexico-semantice la elevii cu tulburări intelectuale, particularități ale conținutului și metodelor utilizate în predarea orelor de limba și literatura română la elevii cu C.E.S. - Prof. Lațiu Camelia Lucia, prof. Lațiu Ioan	25
”Copilul în lumea științei” – Prof. înv. preșcolar Balea Livia Valentina	28

Programă disciplină de tip opțional cross-curricular – Prof. înv. primar Maniu Valeria Angela

Importanța evaluării inițiale în activitatea didactică – Prof. înv. primar Țîra Ioana Maria

Curiozități din lumea reptilelor (I) – Prof. Poptelecan Călin 35

Apa înseamnă viață! – Prof. înv. preșcolar Furdui Mirela Elena 36

Pastile de înțelepciune – cum să formezi caracterul copiilor - Prof. Oltean Sabina Larisa 37

DE LA IPOTEȘTI LA BLAJ - PE URMELE LUI MIHAI EMINESCU

Prof. Marinescu Sabina-Victoria, Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj

La fiecare mijloc de ianuarie simțim că nepieritorul Luceafăr al literaturii române nu încetează să strălucească nici măcar o clipă, împrăștiind cu generozitate magnifica-i lumină astrală peste cugetul și simțirea tuturor. Trebuia să vină, să se nască, pentru că îl așteptau teiul și lacul cu nuferi galbeni, floarea albastră, luna care trebuia să-și picure argintul pe fruntea lui boltită. Dar, mai ales, îl așteptam cei de atunci și cei de acum, pentru că aveam nevoie de el și l-am numit Eminescu. Vibrația acestui moment omagial se transmite și dinspre suflete de copii crescuți și educați în „mica Romă”, unde frunzele teiului de pe Hulă, în legănarea vântului și la lumina luceafărului, îngână versurile *poetului nepereche*. Pentru blăjeni de la 15 ianuarie la 15 iunie e o sărbătoare în care fiecare loc amintește de trecerea poetului pe aici.

De aceea, la Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj elevi și cadre didactice l-au sărbătorit pe *Luceafărul românesc* printr-o diversitate de activități desfășurate în cadrul unui proiect educațional sub genericul de mai sus, în perioada 15 decembrie 2017-19 ianuarie 2018, sub îndrumarea unei echipe formată din profesorii Borcea Ioan, Corbean Adela, Dezso Reka, Marinescu Sabina-Victoria și bibliotecara Muntean Viorica. Grupul țință a fost format din 25 de elevi din clasele a III-a B, a V-a B, a VII-a B și C și clasele V-VIII secția maghiară.

Obiectivele urmărite au fost cunoașterea semnificației de 15 ianuarie, cunoașterea vieții și activității lui Mihai Eminescu, recitarea expresivă a versurilor eminesciene, realizarea unor compoziții plastice inspirate din poeziile lui Eminescu, cunoașterea unor romane pe versuri din lirica poetului, descoperirea de talente.

Prezentăm în continuare calendarul activităților:

Dor de Eminescu -15.12.2017-15.01.2018

- lansarea și popularizarea proiectului;
- aprobarea proiectului de către directorul școlii;
- completarea activităților propuse;
- selectarea informațiilor necesare pentru derularea proiectului;
- audiții (romane pe versuri eminesciene în interpretări celebre);
- adunarea de materiale.

Sub semnul lui Eminescu - 15.01.2018-18.01.2018

- realizarea unor lucrări plastice care să oglindească opera lui Eminescu;
- memorarea de poezii;
- realizări PPT;
- realizarea expoziției de desene.

Eminescu în suflet de copil – 19.01.2018

- referate
 - *Copilăria lui Eminescu*
 - *Eminescu- artist al cuvântului*
- prezentări PPT
 - *Retrospectivă-* aspecte de la celelalte activități din școală dedicate lui M Eminescu
 - *Acasă la Eminescu-* imagini cu casa părintească de la Ipotești și pădurea Baisa
 - *Eminescu și Blajul-* imagini cu locurile care amintesc de trecerea poetului prin „mica Romă”
 - *Chipul lui Eminescu însuflețit în piatră și lemn-* imagini cu busturi și statui ale lui Eminescu din țară și din străinătate
- recitare de poezii din lirica eminesciană și dedicate lui Eminescu
- expoziție de carte
- cântece dedicate lui Eminescu

Ultima activitate, sub genericul *Eminescu în suflet de copil*, care a fost una interactivă, s-a desfășurat în biblioteca școlii. Elevii au împărtășit impresii din vizita la Ipotești în cadrul unui proiect educativ județean „Case memoriale și locuri natale”, au prezentat copilăria poetului, au comentat imaginile din PPT-urile realizate care au cuprins poze făcute de ei sau imagini găsite pe internet, au recitat poezii, au prezentat desenele din expoziție și versurile care i-au inspirat pe fiecare, au cântat etc.

Felicitări tuturor elevilor și cadrelor didactice implicate în proiect, precum și doamnei bibliotecare care de fiecare dată dovedește că este o gazdă bună și primitoare !

ISTORICUL CONCEPTULUI CURRICULUM

Prof. Popa Victoria, Colegiul Economic "Dionisie Pop Marțian" Alba Iulia

În învățământ, un curriculum este în general definit ca totalitatea experiențelor elevilor care apar în procesul educațional. Termenul se referă adesea în mod specific la o secvență planificată de instruire sau la o imagine a experiențelor studenților în ceea ce privește scopurile instructive ale educatorului sau școlii. În vocabularul activ al limbii române acest concept a intrat recent, ca rezultat al reformei învățământului după 1990.

Etimologia termenului “curriculum” (plural “curricula”) se regăsește în latina veche, unde avea sensuri multiple, dar apropiate cum ar fi: alergare, cursă, parcurgere, scurtă privire, trecere /parcurs prin viață, în principal, o biografie prescurtată a unei persoane, de unde și sintagma “curriculum vitae”. Toate acestea converg semantic spre un demers complet, cuprinzător, dar prescurtat, sintetic rezumativ, esențializat și dinamic prezentat în parcurgerea unui domeniu, în desfășurarea unei acțiuni.

Curriculum este un “produs” american, fiind preluat și răspândit în zona anglo-saxonă. Termenul este preluat de autorii americani, printr-o reîntoarcere în timp, în literatura pedagogică a Europei de Vest a secolelor XVI-XVII. Conceptul apare pentru prima dată în documentele Universității din Leiden (Olanda) 1582, și apoi în cele ale universității din Glasgow (Scoția), 1633. În această perioadă sub influența mișcărilor ideologice și sociale din Europa s-a impus o standardizare a tematicii studiilor universitare, un anumit control asupra activității și orientării universităților. Curriculumul universitar stipula, cu titlu de norme și prescripții, programele de studiu aferente specializărilor existente în acea epocă. Deci, începuturile carierei semantice a curriculum-ului au fost cele de conținut al învățământului și plan sau program de studiu în raport cu o anumită instituție de învățământ, de nivel mediu sau superior.

La mijlocul sec XIX – XX, curriculum se referea la conținuturi instructiv – educative, program de studii.

Elementul care a marcat definitoriu intrarea într-un nou ev din punct de vedere pedagogic este lucrarea „*Secolul copilului*”, scrisă de Ellen Key, apărută în 1900 și precedată de cuvintele atât de actuale după o sută de ani: „Tuturor părinților care au speranța să poată forma un om nou în secolul care vine”. Răsunetul pe care l-a stârnit în epocă nu se datorează atât noutății ideilor, cât, mai ales, asiduității cu care autoarea încearcă să promoveze, concomitent cu aspra critică pe care o realizează la adresa școlii și pedagogilor tradiționali, un nou sistem de educație. Se încearcă deplasarea accentului de la conținutul învățării spre cel care se află în câmpul influențelor educative.

Primul care amendează semnificativ sensul primar al curriculum-ului, a fost pedagogul și filozoful american John Dewey, prin publicarea în 1902 a Studiului „*The Child and Curriculum*”. Pentru prima dată în această lucrare curriculum este folosit în sensul de “experiența de învățare a copilului, organizată de școală, alături de totalul disciplinelor de învățământ oferite și studiate în școală”. Apărea pericolul de a interpreta ca fiind două realități independente, autonome, disciplinele studiate în școală (ce se învață) și, respectiv, experiența de învățare a copilului, organizată în școală (cum se învață).

În anul 1918, pedagogul american Franklin Bobbitt în cartea sa *"The Curriculum"* extinde aria semantică a conceptului de curriculum la întreaga experiență de învățare a copilului, dobândită atât în școală cât și în afara școlii, prin activități de tip nonformal sau extrașcolar, desfășurate în afara orarului școlar. Astfel se poate spune că acum se pun bazele teoriei curriculum-ului.

Un alt moment de referință în conturarea conceptului contemporan de "curriculum" îl marchează Ralph Tyler, în anul 1949, prin lucrarea *"Basic Principles of Curriculum and Instruction"*, lucrare sistematică, dar și normativă, prescriptivă, supranumită "biblie a curriculum-ului". Acesta sistematizează componentele curriculum-ului: obiectivele educaționale, experiențele de învățare sau conținuturile învățării, metodologia organizării acestor experiențe de către școală, evaluarea rezultatelor învățării.

În a doua jumătate a secolului XX, cu excepția Marii Britanii, unde curriculum-ul a fost acceptat imediat, celelalte țări precum Franța, Belgia, Elveția, Italia, Spania, au rămas independente sau chiar refractare față de fenomenul curriculum, decenii în șir.

În anii 60, curriculum-ul își lărgeste aria, deși în lumea francofonă este folosit în continuare cu sensul de program de studii.

În țările Europei Centrale și Estice era preferat în continuare conceptul "planul de învățământ", care de regulă era elaborat la nivel național ca unic și obligatoriu, având un rol normativ și permanent.

Definiția conceptului de curriculum prezentată în Raportul Seminarului Unesco de la Hamburg în 1975 vizează experiența de învățare organizată de școală care are loc atât în școală, cât și în afara școlii.

În anul 1986, H. W. Schubert, în lucrarea *Curriculum: Perspective, paradigm and possibility* se referă la întreaga experiență de învățare care are loc în contexte educaționale formale (programul școlar), nonformale (extrașcolare, sub îndrumarea școlii) și informale (incidentale).

În literatura pedagogică din țara noastră termenul curriculum a început să fie semnalat sporadic prin anii '80 ai secolului al XX-lea. Abia după 1989 au început să apară referiri și chiar studii despre curriculum. Numai în ultimii 2-3 ani ai secolului al XX-lea reforma curriculară a devenit una din direcțiile fundamentale ale modernizării învățământului românesc.

Într-un studiu din 2003, Reys, Lapan, Holliday și Wasman se referă la curriculum ca la un set de obiective de învățare articulate pe clase care descriu conținutul și obiectivele proceselor matematice intenționate în anumite momente ale timpului în cadrul programului școlar. Curriculumul poate include interacțiunea planificată a elevilor cu conținut instructiv, materiale, resurse și procese pentru evaluarea realizării obiectivelor educaționale.

Astăzi încă mai sunt dezbateri:

- Conservatorii – restrâng conceptul la conținuturile instructional educaționale (plan, programă, manual)
- Reformiștii – propun extinderea conceptului la întreaga experiență de învățare din școală, dar și din contexte non și informale

În prezent poate fi interpretat ca proiect educațional privit din punct de vedere:

- *Structural*: finalități, conținuturi, timp, strategii de instruire și de evaluare
- *Funcțional* (ca proces): activități cu scop prin care se transmit conținuturi (proiectare, implementare, evaluare)
- *Al produsului* (toate documentele curriculare ce alcătuiesc Curriculum-ul Național)

BIBLIOGRAFIE

- Bobbitt, F. (1972), *The Curriculum*, New York: Arno Press
- Chiș, V. (2001), *Activitatea profesorului între curriculum și evaluare*, Editura PUC, Cluj-Napoca
- Chiș, V. (2002), *Provocările pedagogice contemporane*, Editura PUC, Cluj-Napoca
- Crețu, C. (1998), *Curriculum diferențiat și personalizat*, Editura Polirom, Iași
- Ionescu, M. (2003), *Instrucție și educație. Paradigme, strategii, orientări, modele*, Garamond, Cluj-Napoca

- Ionescu, M.; Radu, I. (coord.) (2001), Didactica modernă, ediția a II-a, revizuită, Editura Dacia, Cluj-Napoca
- Ionescu, M.; Chiș, V. (coord.) (2001), Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorilor, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
- Dewey, J. (1902), The child and the curriculum, University of Chicago Press, Chicago
- Tyler, R.W. (1949), Basic Principles of Curriculum and Instruction, University of Chicago Press, Chicago
- Ungureanu, D. (1999), Educație și curriculum, Editura Eurostampa, Timișoara
- ***Plan cadru pentru Învățământul Preuniversitar, București (1999)
- ***Curriculum Național – Planuri cadru de învățământ pentru învățământul preuniversitar, C.N.C., Editura Corint, București
- ***<https://en.wikipedia.org/wiki/Curriculum#Etymology>
- ***<http://www.creeaza.com/didactica/didactica-pedagogie/Secolul-XX-secolul-copilului119.php>

„EL NU E MORT ! TRĂIEȘTE-N VECI, E NUMAI DUS...” MOARTEA LUI FULGER

Prof. Arsu Ștefania Narcisa, Școala Gimnazială Șpring

Se împlinește un deceniu de la mutarea la cele veșnice a lui George Coșbuc († 9 mai 1918).

Ce se mai poate spune nou despre vechiul clasic, memorizat cu atâta patimă de elevi; citat cu mândrie de oricine a trecut prin școală și a rămas măcar cu un dram de învățătură; criticat în epocă, dar și mai târziu, dar mai ales iubit de cei din breasla sa; elogiât până la refuz de manualele școlare, pentru ca apoi să fie uitat; privit cu superioară indulgență de intelectual rafinat, dar făcând deliciul cititorului simplu; stors, până la istovire, în procesul didactic de către dascălii de literatură?

Coșbuc continuă să rămână și astăzi o carte deschisă pentru toți aceia al căror suflet vibrează la frumosul și sensibilitatea pe care o oferă literatura.

Originalitatea aparte de care se bucură poezia lui Coșbuc ne pune în situația de a nu avea criterii de evaluare și de raportare la alte creații. Marea varietate a temelor sale indică o extraordinară mobilitate a poetului și o mare complexitate sufletească, el exersând versul în cele mai variate teme, transformând lumea într-un adevărat spectacol în care abordează problemele fundamentale ale omului, precum viața și moartea, cu o morală practică și arhaică. Această „filozofie de viață” este redusă la reacția de bun simț a țăranului.

Poetul s-a bucurat de conștiința apartenenței la neam: „*Sunt suflet în sufletul neamului meu*”, promovând valorile tradiționale românești, datini, obiceiuri, tradiții și credință, a căror vatră se află la sat. El face, astfel, din satul și țăranul român leagănul virtuților noastre spirituale prin care ne identificăm ca neam în fața celorlalte popoare.

Indiferent de sfera inspirației sale, Coșbuc se caracterizează prin concepția epică a textului și printr-un rafinament ieșit din comun al versificației. Comentatori mai noi, ca Vl. Streinu, apreciază în mod deosebit geniul prozodic al său. Combinațiile iscusite de trohei, dactili, amfibrahi și iambi, construiți de pildă în *Fata morarului*, sunt o dovadă a inventivității și virtuozității tehnice nemaiîntâlnite la un alt poet.

Dacă limbajul și imaginea poetică sunt excesiv de simple, sonoritatea lină și unduoasă a versului izvorăsc din aceste complicate prozodice și sonore. Poetul este un maestru al efectelor onomatopice, obținute din jocul aliterației și al asonanței, vizibile, de altfel, și în *Nunta Zamfirei*, în descrierea alaiului și a dansului. Fără îndoială, rafinamentul formal își are și el sursa în erudiția poetului reînviind vremea prozodiilor glorioase ale antichității.

Mai puțin imagist, mijloacele poetice ale lui Coșbuc țin mai mult de eufonie, de sintaxă poetică și lexic. Coșbuc a îndreptat poezia românească spre firescul expresiei, spre naturalețe, ridicând la rang de poezie limba vorbită. De aici, caracterul popular al limbajului poetic coșbucian, care se bizuie pe

cuvinte de mare circulație, din zone semantice ce semnifică viața poporului. Fraza poetică, de asemenea, redusă ca întindere, are calitățile celei populare.

Graiul în care se exprimă este, după cum spune el, cel al părinților săi, însoțit de sentimentul artistic, iar pentru a ști cum își manifestă poporul ideile și sentimentele a trudit mult. Putem vorbi de o sursă livrescă a creației sale după propriile afirmații, cum că a citit toate poeziile populare de pretutindeni pentru a înțelege sufletul poporului său. Că este un poet livresc o dovedește universul său cultural și preocuparea pentru îmbogățirea lui. Deci afirmația lui Maiorescu, cum că i-ar lipsi cultura lui Eminescu, și de aici lipsa de valoare a operei, este nefondată. Tudor Vianu vede în caracterul livresc al operei sale un lirism obiectiv: „Îi plăcea să pornească de la teme istorice sau legendare, de la situații reale de viață.”¹

Titu Maiorescu aprecia magistrala stăpânire a limbii și minunata notă distinctivă a veseliei. Jovialitatea este una din modalitățile prin care se manifestă veselia coșbuciană.

Poezia sa este descriptivă, obiectivă, altruistă. „El înfăptuiește în propria creație, salonul natural al limbii române, un univers în același timp convențional și românesc.”²

D. Micu vorbește despre un „lirism revelatoriu”³, noi ca lectori nu participăm la suferințele și bucuriile eroilor, ci suntem în același timp cu poetul, deasupra lor.

Stilul său e inconfundabil, se recunoaște imediat, prin originalitatea în tehnica versificației: versuri scurte pentru a accentua ideea, muzicalitatea excepțională, rima interioară asemănătoare versului popular, o simetrie excepțională dată de repetiția cuvintelor și structura strofelor, efectele onomatopice obținute prin jocul aliterației și asonanței, sonoritatea lină și unduioasă a versului, combinațiile iscusite de picioare metrice, „magistrala stăpânire a limbei”⁴, totul este ritm și melodie.

La toate acestea adăugând extraordinara simplitate a versurilor, poeziile lui sunt citite și gustate deopotrivă și de omul simplu și de esteticianul, criticul și istoricul literar.

Mult mai subtile ne apar astăzi, observațiile lui N. Iorga, atunci când, recunoscându-i lui Coșbuc „o bună școlire de clasicism și de lirism goethean”, ține să precizeze că „un singur lucru-l interesa pe acest scobitor de grai: forma”.⁵

L. Valea consideră că poetul e ignorat de modernii epocii „din cauza unei prejudecăți privind primitivismul psihologic al omului de la țară. Modernitatea e legată acum nu de societăți rurale, conservatoare prin excelență, ci de cele urbane, (...) nu are timp să vadă modernitatea mijloacelor coșbuciene, muzicale prin excelență.”⁶

„Opera sa va trezi permanent admirație prin stălucirea realizării formale. Pentru poeți, versurile lui Coșbuc vor fi întotdeauna un prilej de meditație asupra meșteșugului lor, un exemplu venerabil de cinstire a acestui meșteșug. Iar publicul mare se va îndepta mereu ca spre un izvor de primenire sufletească”.⁷

¹ Tudor Vianu, *Studii de literatură universală și comparată*, ed. II, București, Editura Academiei RSR, 1963, p. 598

² Petru Poantă, *Poezia lui George Coșbuc*, Cluj-Napoca, Editur Dacia, 1976, p.19-20.

³ D. Micu, *George Coșbuc*, București, Edizura Tineretului, 1966, p. 106.

⁴ T. Maiorescu, *Critice II*, București, Editura Minerva, 1973, *apud* A. Budiu, *George Coșbuc*, Editura Aula, 2002, p. 129.

⁵ N. Iorga, *Istoria literaturii românești contemporane, I, Crearea frmei*, București, Editura Adevărul, 1934, p 36-37, *apud* D. Micu, *op. cit.*, p. 107.

⁶ L. Valea, *Pe urmele lui G. Coșbuc*, București, Editura Sport-Turism, 1986, p. 22.

⁷ D. Micu, *op. cit.*, p. 107.

COMUNICAREA DE-A LUNGUL TIMPULUI...

Prof. Clucerescu Carmen Simona, Colegiul Tehnic Toma N. Socolescu, Ploiești

Importanța comunicării, acest concept clișeizat prin mult prea frecventa lui invocare, începe să fie recunoscută, în ultima vreme, inclusiv în context școlar, de către profesorii înșiși; fără să dețină instrumentarul specific filozofiei, psihologiei comunicării, științelor comunicării în general, profesorii intuiesc rolul asimilării unor strategii de comunicare, specifice mediului educațional, capabile să compenseze dispariția rolului socializator al familiei.

Gabriel Albu evidențiază o criză în toate compartimentele vieții, de la cea mai fragedă vârstă până la maturitate, și chiar senectute, și anume „lipsa tot mai evidentă de conținut a comunicării interumane, căci oamenii nu mai au ce să-și comunice profund [...]”. Comunicarea interumană este ancorată adânc în lumea noastră interioară: în stările noastre afective, în motivațiile noastre, în părerea noastră generală despre viață, oameni, relații, fericire, noroc, Dumnezeu. De asemenea, comunicarea dintre noi are ca suport convingerile, credințele, valorile, prejudecățile, obiceiurile și educația noastră” (Albu, 2007, p.12). Potrivit părerii lui R. Heyman, „adolescenții sunt prinși între două tipuri de identitate: sunt și totuși nu mai sunt copii; sunt adulți, și totuși încă nu. Căutându-și identitatea, vor să afle răspunsuri: ce să le placă, ce să spună, cu ce să se îmbrace, cum să se tundă, ce este la modă și ce nu” (Heyman, 2005, p. 15 *apud* Albu, 2007, p. 59). În lucrarea intitulată *Cum să vorbești cu adolescenții* (2005), R.Heyman oferă drept puncte orientative următoarele principii: *Implică-te!; Plasează totul în contextul iubirii!; Ascultă mai mult și vorbește mai puțin!; Abține-te să judeci!; Să nu renunți niciodată!* – îndemnuri ce pot canaliza eficient actul de comunicare în procesul didactic”. (Heyman, 2005, p. 20, *apud* Albu, 2007, pp. 60-61)

Întrucât pornim de la premisa conform căreia *calitatea în educație se păstrează numai prin interogații de calitate*, reflectăm astăzi asupra problemei comunicării în educația școlară, trecând în revistă câteva dintre „axiomele” comunicării, menite să dezamorseze eventualele conflicte și să așeze școala pe temeliile comunicării autentice dintre dascăli și discipolii lor, aflați la o vârstă atât de „vulnerabilă”, atunci când părinții, deseori, devin „ambasadorii” unei copilării negate.

A comunica presupune a pune în comun, a împărtăși, a exprima, a transmite valori, cuceriri, proprietăți, nu numai intelectuale - adăugăm noi - ci, mai ales sufletești, căci, în fond, ce altceva înseamnă a educa, decât a crede în *perfectibilitatea* individului, în capacitatea sa înăscută de a cunoaște, în credința că există lucruri care merită și pot să fie cunoscute, în convingerea că noi, oamenii, ne putem face mai buni unii pe alții, prin *cunoaștere*.

Destinul adolescentului nu este cultura, și nici măcar societatea, ca instituție, ci semenii, iar lecția fundamentală, pe care profesorul - bun comunicator i-ar putea-o oferi, este modelarea unui comportament uman relevant - „copilul este tatăl omului mare” (Fericitul Augustin), ce își trage sevele din lecția predată de Adevăratul Educator - „Carele s-a facut nouă înțelepciune de la Dumnezeu și dreptate, și sfințenie și izbăvire” (I Corinteni 1, 30).

Pornind de la premisele noilor științe ale comunicării, regândim comunicarea școlară în toate ipostazele ei, trecând în revistă și explicând câteva „axiome” ale comunicării aplicate la domeniul educației. Dintotdeauna comunicarea a reprezentat un element crucial al vieții sociale, cunoscând multiple definiții, în funcție de domeniul cunoașterii, considerat ca termen de referință. Acest termen, ce riscă clișeizarea, s-a dovedit de-a lungul vremii, a fi unul dintre cei mai vagi și dificil de prins într-o definiție. Pentru filozoful C.Noica, în *Rostirea filozofică românească*, comunicarea presupune acțiunea de „a împărtăși”, „a amesteca” și a „a uni”: „Toată viața și toată societatea, laolaltă cu toată cultura, sunt o chestiune de comunicare; dar sunt totodată și una de cuminecare.[...] Comunicarea e de date, de semnale sau chiar de semnificații și înțelesuri; cuminecarea e de subînțelesuri” (Noica, 1970, p. 268).

Pentru a sublinia importanța comunicării, având în vedere o eventuală perspectivă diacronică, ne putem aminti, de exemplu că, în Grecia antică, mai întâi în Siracuză, și apoi în Atena, cetățenii liberi răsturnau regimurile și stabileau ei primele reguli de conviețuire democratică. Legile acelor vremuri prevedeau că fiecare cetățean să fie propriul său avocat și să își pledeze singur cauza în

proces, indiferent dacă era acuzat, sau acuzator. Nu puteau fi angajați avocați profesioniști, iar pladoariile trebuiau susținute în fața a zeci sau sute de jurați.

Cetățenii care stăpâneau arta comunicării convingătoare, se afirmau mai ușor în societate, și își apărau mai bine interesele. În plus, ei puteau deveni, și chiar deveneau lideri militari, politici sau religioși, dobândind noi privilegii, pe această cale. Artă de a comunica convingător s-a numit atunci *retorica*. Interesul pentru însușirea acestei arte și, în consecință, studiul comunicării umane au devenit predominante în epocă, alături de arta și știința războiului. Un secol mai târziu, Platon (427-347 î.H) a introdus retorica în viața academică greacă, așezând-o alături de filosofie. Ea nu era considerată neapărat o știință, pentru că nu urmărea cunoașterea a ceea ce este corect sau incorect, rațional sau irațional, ci cunoașterea slăbiciunilor umane, pentru a le putea controla și folosi în atingerea scopurilor propuse.

Aristotel (384-322 î.H.), studentul lui Platon, scrie celebra sa lucrare „*Rethorike*”, care deschide noi drumuri, în studiul sistemelor de comunicare umană. Ulterior, Modelul Prim a creat, după chipul și asemănarea sa, omul- făptură de lut, cu care din pură și necondiționată iubire, a instituit comunicarea cu creatura sa, prin Cuvânt. Comunicarea cu Dumnezeu era atunci un act, care avea ca intenție îndumnezeirea. Ea face parte dintr-o acțiune concentrată a întregii noastre făpturi către îndumnezeire, sau chiar această acțiune concentrată a întregii noastre făpturi ar trebui să poarte numele de comunicare cu Dumnezeu. De ce ? Pentru că, nici o frântură din actul comunicării nu poate fi făcut decât în orizontul harului oferit de Dumnezeu, sub forma cea mai frecventă a discursivității lui “*homo religiosus*”, în ipostaza rugăciunii, a comuniunii minții cu Dumnezeu. De la primele cuvinte rostite de El, până la descoperire sau răpire mistică, Dumnezeu Se comunică pe sine într-o manieră transfiguratoare. Nu este vorba doar de o apariție mentală, care nu lasă nicio urmă după trecerea ei, ci Dumnezeu este activ, într-o manieră care schimbă întreaga ființă a omului. În sfinți, ea este manifestă în această formă a luminii. Până la acest nivel, însă, comunicarea cu Dumnezeu presupune și la nivelele precedente, chiar dacă nu la intensitatea sfinților, o acțiune purificatoare, după cum am văzut că a arătat Sf. Ap. Pavel, sau atunci când ne referim la treptele desăvârșirii.

Bibliografie:

- 1.Albu, G., (2008), *Comunicarea interpersonală. Aspecte formative și valențe psihologice*, Ed. Institutul European, Iași;
- 2.Albu, G., (2005a), *O psihologie a educației*, Institutul European, Iași;
- 3.Noica, C. (1970), *Rostirea filosofică românească*, Editura Științifică, București;

MISIUNEA DE DASCĂL

Prof. înv. primar Avram Margareta Paula, Liceul Tehnologic Jidvei-Școala Primară Feisa

Sunt oameni care ne influențează viața într-un mod atât de subtil încât abia după mulți ani ne putem da seama de aportul unei asemenea bune întâlniri. Primul contact cu școala – acest mediu nou și cu învățătorul – acest adult străin care devine persoana cu care își petrece zilnic timpul, este decisiv pentru atitudinea pe care o va avea copilul față de instituția școlii și față de învățat în general.

Știe învățătorul să se facă plăcut celor mici, să nu pară un adult ce inspiră frică? Poate el să le inspire copiilor încredere și siguranță? Căci dacă cel mic nu se simte în siguranță la școala, nu se simte înțeles, atunci mediul școlar va fi pentru el un mediu respingător. Dacă învățătorul nu poate stabili un contact cu elevii săi, nu le poate stimula interesul pentru școală, ci, dimpotrivă, cum se întâmplă uneori, le trezește frica de școala, atunci copilul nu va avea o atitudine pozitivă față de aceasta și nu se va putea dezvolta liber. Profesorul, este acel om cu dorințe și care întâmpină dificultăți.

Toate aceste eforturi pe care cadrele didactice trebuie să le depună, nu doar cu cei pe care îi învață cât și pentru a capăta un statut și mai bun, îi fac să dorească să le fie recunoscute meritele, inclusiv financiar.

Care sunt cele mai importante calități pe care trebuie să le aibă un om pentru a fi dascăl? În primul rând să iubească copii, să fie un bun comunicator, să fie înțelegător, sociabil, să vrea să învețe mereu și să împărtășească din ce are, să nu pună partea financiară pe primul loc, să vrea mereu să se redescopere ca să nu se plafoneze. Stilul pedagogic și educativ al învățătorului este esențial. Pentru că, un profesionist bun nu trebuie să se limiteze la a transmite informații și a forma abilități. El trebuie să știe cum să transmită informațiile, așa încât interesul copilului să fie trezit. El trebuie, de asemenea, să știe să empatizeze cu copilul, să pătrundă în viața lui interioară, să poată vedea lucrurile din perspectiva sa, să îl poată înțelege. Dacă el pedepsește copilul când acesta se poartă ca un copil, fără să încerce să îl înțeleagă, nu va ajunge nicăieri – doar îi va spori acestuia resentimentele. Dacă îl etichetează: „copil rău”, „copil obraznic” și nu poate empatiza, la fel. Trebuie să știe cum să evalueze și noteze copilul fără a-l înhiba și înfricoșa pe acesta.

Din păcate, există încă învățători care se bazează pe o notare strictă și exigentă și pe pedepse atunci când copilul nu ascultă. Ce efecte credeți că are acest stil în stimularea copilului să învețe, să se dezvolte? Învățătorul îi formează celui mic prima impresie despre ce înseamnă să înveți, despre sensul și scopul învățatului, despre utilitatea sa în viață. Dacă el învață doar pentru o notă și de frică, atunci în viitor, el va învăța să scape de treabă, să o evite, pentru că nu va avea nici o plăcere legată de școală.

Învățătorul este un model pentru copil și îl influențează pe acesta și pentru că această perioadă a școlii primare este o perioadă-cheie în formarea și dezvoltarea abilităților sociale ale copilului. Acum își formează primele relații de durată cu alți copii. În plus, relația cu învățătorul îi influențează în general relațiile cu adulții din jur și relațiile cu orice tip de autoritate. Este o relație bazată pe încredere și comunicare sau pe frică și ascultare? În plus, modul în care învățătorul încurajează elevii să interacționeze este important:

- le creează oportunitatea interacțiunii și a colaborării, inclusiv în afara mediului școlar (plimbări, vizite, excursii)
- sau îi încurajează să intre în competiție, pentru a arăta cine e mai bun.

Lumea socială și aproape toate relațiile sociale ale copilului în clasele primare țin de școală. Iar învățătorul este singurul adult care limitează, controlează, încurajează și contribuie la tipul acestor relații sociale (care pot fi bazate pe comunicare și înțelegere sau pe frică, competiție și constrângere).

Însă învățătorul este un model pentru copil mai ales pentru că îi transmite din propriile valori și idealuri, așteptări de la viață și de la sine. Contribuie la formarea imaginii de sine a copilului (în sens bun – încredere sau în sens negativ – etichetări), iar imaginea de sine influențează decisiv așteptările de la sine. Dorind sau nu aceasta, învățătorul, prin interacțiunea cu copiii, transmite din propriul set de valori, propriul cod de etică și morală. Copiii învață și de la el ceea ce e bine, ce e rău, ce e acceptat, ce e interzis. Petrecând timp de patru ani zi de zi (aproape) cu acest adult, este imposibil ca cei mici să nu se lase influențați. Mintea, dar și spiritul copilului la această vârstă este ca un burete: absoarbe totul din jur fără discriminare, fără a diferenția între ce este bine de reținut și ce nu. Prin simple opinii emise în clasă, simple judecăți de valoare, critici, învățătorul le formează copiilor o anume perspectivă asupra vieții și asupra sinelui. Le poate insufla valori și idealuri în viață superioare sau, dimpotrivă, îi poate înhiba și face să se simtă inadecvați.

Concluzie: să nu credeți că învățătorul este doar persoana de la catedră ce îi oferă informații și îi formează abilități și competențe copilului! El este omul care vă formează decisiv copilul, ceea ce gândește, crede, dorește el... În special la această vârstă, copiii preiau de la adulții din jur, cu care își petrec timpul, mult mai multe: chiar expresii, comportamente, trăsături de personalitate pe care le imită, opinii...

CITIM ÎMPREUNĂ ROMÂNIA - IMPRESII DESPRE ACTIVITATE

Prof. înv. primar Stan Iuliana Georgeta, Școala Gimnazială "Avram Iancu" Abrud

Citiți împreună. Schimbați lumea!

Cu acest slogan a început și anul acesta campania Ziua Internațională a Cititului Împreună (ZICI) 2018, un eveniment global marcat de milioane de oameni în peste 100 de țări, organizată de către Lit World (<http://www.litworld.org/>).

Definiția citirii împreună: Când o carte aleasă cu grijă este citită cu voce tare pentru mai mulți ascultători de către un cititor pregătit, într-un mod captivant, care îi implică pe toți în poveste. Citirea împreună (cunoscută și sub numele de citire cu voce tare) s-a dovedit a fi cea mai eficientă modalitate de a ajuta tinerii să se îndrăgostească de cărți, oferind simultan multe beneficii pentru dezvoltarea competențelor de literație.

Sunt nenumărate mărturiile oamenilor care relatează impactul extraordinar pe care l-au avut asupra lor lecturile la vârsta copilăriei. Sub influența cărților citite și mai ales recitate, ei nu numai că evocau momente extraordinare de noblete, vitejie, aventură ale altora, dar se imaginau ca participanți activi ai acțiunilor din acele cărți.

Copiii își asumau solidaritatea de a fi alături de eroii pozitivi și, în felul acesta își stabileau de pe acum un tipar de personalitate. Rolul important deținut de lectură - ca activitate intelectuală - este determinat de contribuția sa la dezvoltarea personalității copilului din mai multe puncte de vedere.

- Sub aspect cognitiv:** îmbogățește orizontul de cultură al elevilor, mișcându-i pe verticale temporale și orizontale spațiale distincte, prezentându-le evenimente din existența universului, a comunităților umane și a indivizilor.
- Sub aspectul educativ:** le oferă exemple de conduită morală superioară, le prezintă cazuri de comportamente care-i îndeamnă la reflexii, pentru a distinge binele de rău și a urma binele.
- Sub aspect formativ:** le dezvoltă gândirea, imaginația, capacitatea de comunicare.

Scopul principal al lecturii este dezvoltarea gustului pentru citit, căruia i se adaugă și alte deziderate: stimularea interesului pentru cunoașterea realității, sporirea volumului de informații, îmbogățirea vieții sufletești, cultivarea unor trăsături morale pozitive etc.

Astfel, pe 1 februarie 2018, cu mic cu mare ne-am organizat și am sărbătorit Ziua cititului Împreună cu scopul de a le oferi copiilor ocazia de a citi cu voce tare pentru colegii lor, un exercițiu excelent, deoarece îi ajută pe copii să își dezvolte fluenta, încrederea în sine ca cititori și multe altele. Dacă vrem ca toți copiii noștri să se îndrăgostească de cărți, atunci trebuie să le oferim experiențe posibile "cu cărți". Cu alte cuvinte, copiii au nevoie să asculte un cititor fluent, care citește în mod expresiv și însuflețit din cărți frumoase, cărți citite de către un profesionist, de către un cititor profesionist.

Împreună cu elevii practicanți ai liceului HCC Abrud, elevii clasei a III-a B, au citit împreună, ascultându-se unii pe alții cum citesc, străduindu-se să citească cât mai corect, mai fluent, cât mai expresiv. Apoi au realizat afișe, cu ocazia acestei zile speciale. Lucrând pe grupe, elevii au putut să colaboreze în privința alegerii sloganului, a îndemnului. Elevii talentați la desen au realizat imaginea afișului, iar informațiile reale de asemenea au trebuit alese în grup. După realizarea afișelor, acestea au fost expuse pe holul școlii, la expoziție.

O altă activitate propusă a fost aceea de a citi împreună. Cu copiii clasei pregătitoare A. "Înarmați" cu cărți de citit adecvate vârstei, cu cărți uriașe, ne-am împărțit pe grupe, astfel încât fiecărui elev de clasă pregătitoare să-i poată citi și să-l poată ajuta la citit câte 3-4 elevi de clasa a III-a. Nu mică le-a fost mirarea elevilor mai mari, când au văzut că sunt elevi

care citesc destul de bine, chiar dacă sunt mici, amintindu-și de ei când au fost în clasa pregătitoare.

Bibliografie:

1. Crăciun, C., (2001), *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Editura Emia, Deva.
2. <https://www.facebook.com/groups/209689086265266/>

CURS PILGRIMS- BRITISH LIFE, LANGUAGE AND CULTURE

Prof. Hamorszki Andreea, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

În luna iulie a anului 2017 am avut marea șansă de a participa la un curs de două săptămâni la Universitatea Kent din Canterbury, Anglia, curs susținut de renumiții formatori Pilgrims. Am ales o temă generoasă și de actualitate, cultură, viață și civilizație britanice, pentru a avea o imagine cât mai clară asupra vieții reale din Marea Britanie. Cursul a fost livrat într-o manieră relaxată, dar intensă, ceea ce a condus la acumularea a numeroase cunoștințe absolut necesare unui profesor de limba engleză. Formatorul acestui curs a fost doamna Sally Edge, o prezență extrem de plăcută și caldă, atmosferă pe care a imprimat-o întregului curs.

Din start ne-au fost recomandate două cărți: Kate Fox- "Watching the English" și Erin Meyer- "The Culture Map", pentru a avea o imagine de ansamblu. Cursul a început prin definirea noțiunii de cultură, aceasta putând fiind comparată cu un iceberg cultural, în care marea majoritate a conceptelor sunt ascunse, și nu imediat vizibile. De exemplu, ideea de umor, etichetă, perspectiva asupra istoriei, timpului, echității, vârstei, modestiei, credințe și convingeri. Cursul a fost presărat cu o mulțime de expresii și cuvinte, care au fost repetate continuu, prin diverse metode inedite.

Am aflat despre diferențele dintre regiunile Angliei, animozitățile reciproce, stereotipuri, glume cu englezi, irlandezi și scoțieni, și în acest scop am urmărit un clip video- Michael McIntyre vorbind despre scoțieni. "The Watford Gap" este și un spațiu geografic, dar și termenul care marchează limita între nordul și sudul Angliei, unde accentele se schimbă.

Ce factori ajută la memorarea unei limbi străine? Repetiția, personalizarea exercițiilor, motivația, contextul și memorarea unor grupuri de cuvinte (chunks of language), nu doar a unor cuvinte individuale, asocierile pe care le facem, factorii de natură afectivă, fizicalitatea-exercițiile fizice în memorarea unor cuvinte etc.

În fiecare zi am avut câte un invitat special care ne-a vorbit despre un domeniu de interes, studiat în prealabil în ziua respectivă. În ziua studierii sistemului de învățământ, invitatul nostru a fost un director de școala primară, Stuart Pywell, care ne-a vorbit despre greutățile cu care se confruntă sistemul de învățământ în Anglia. Școlile nu se bucură de descentralizarea promisă, fondurile de la guvern sunt tot mai mici, iar presiunea pentru rezultate la examene e tot mai mare. Accentul în școlile de stat e pus în special pe materiile limba engleză și matematică, ceea ce împiedică dezvoltarea altor abilități, creativitatea, spiritul practic etc. Salariile profesorilor debutanți sunt mici, iar în zona Canterbury, din cauza Universității, chiriile sunt foarte mari, ceea ce duce la o lipsă acută de profesori. Iar statutul profesorului în societate e mult mai scăzut decât în trecut. Există și o persoană care menține contactul cu familia și care se numește a "family liaison officer"- în multe cazuri, sunt familii sărace care trăiesc din beneficii sociale, care nu știu găti și această persoană de contact îi învață efectiv cum să trăiască mai sănătos, evitând astfel abandonul școlar. De reținut e și faptul că 25% dintre elevii școlii lui nu sunt etnici britanici.

Un alt invitat a fost Aiden Gray, care conduce ONG-ul *Porchlight*, pe tema oamenilor fără adăpost. Canterbury este a 11-a zonă din Anglia cu cel mai mare număr de persoane ale străzii, imediat după Birmingham. Acest fapt se datorează și pieței imobiliare extrem de competitive și a exploziei prețurilor locuințelor și chiriilor în zonă, conducând la o creștere exponențială a numărului de persoane fără adăpost în ultimii 4 ani. Speranța de viață a unei persoane de pe străzi este de 43 de ani, în cazul femeilor, și 47, în cazul bărbaților.

Barul- "The Pub" este o adevărată instituție în Marea Britanie. Kate Fox, în "Watching the English", explică foarte bine acest fenomen, inclusiv regulile de conduită specifice într-un bar. Pentru a supraviețui în contextul băuturilor ieftine din supermarket-uri și a tendinței de a sta acasă, proprietarii de baruri au adus concursurile de cultură generală în baruri, pentru a-și atrage clienții. La fel de inedită este și noțiunea de "micro-pub", un bar mic, situat doar într-o încăpăre, cum se făcea pe vremuri de fapt. Ne-a vizitat Mike, proprietarul micro-pub-ului "The Black Dog", din Whitstable, aproape de Canterbury. El se laudă cu o afacere de nișă, vinde doar bere veritabilă și cidru; are concursurile de cultură generală în prima zi de miercuri a fiecărei luni; oferă tunsori gratuite la

anumite intervale, precum și sesiuni de lectură (poezii). Barul are rolul de a oferi socializare, ultimele bărfe, cunoști meseriașii cei mai buni.

Ne-a vizitat și Inspectorul de poliție Gordon Etheridge, care s-a plâns de restructurările din poliție, s-a renunțat la 25% dintre ofițerii de poliție. În Marea Britanie sunt camere de luat vederi peste tot în locurile publice, însă acest lucru nu a condus la o scădere dramatică a infracționalității, fiindcă ele sunt controlate și deținute de Consiliu local, nu de poliție, iar cei din urmă trebuie să ceară permisiunea pentru folosirea acestor filmări cu argumente bine fondate. De reținut e și faptul că poliția britanică provine din rândul civililor și nu din cadrul Armatei, ca în majoritatea țărilor, de aceea ei nu sunt înarmați pe străzi și se mândresc cu asta.

O altă temă abordată a fost cea a accentelor din Marea Britanie. În acest sens, am urmărit un clip "A Tour of the British Isles in Accents" (youtube.com), care ne-a purtat prin 13 accente diferite și o caracterizare a lor. S-a insistat și pe Received Pronunciation, accentul școlilor private și al universităților secolului 19 și identificat acum ca accentul din zona Londra, Oxford și Cambridge.

O experiență inedită a fost vizita a două adolescente, Lucy și Sophie. Temele vizate au fost din cele mai diverse, începând cu seriale pe care le urmăresc: *Orange is the new black*, *Pretty Little Liars*, *Love Island*, social media: folosesc whatsapp mai degrabă pentru familie, iar cu prietenii Snapchat și Instagram, nu socializează cu profesorii în afara școlii, sub nicio formă nu se împrietenesc pe facebook, mulți adolescenți fac sport și se implică în activități de voluntariat. La școlile private accentul e pus mult și pe activitățile extra-curriculare, în timp ce la "grammar schools" (școlile de stat) se insistă mai mult pe pregătirea academică.

Umorul britanic a fost o temă mult gustată de participanții la curs. De notat sunt auto-ironia, sarcasmul, insultele prietenești. Britanicii regăsesc umorul în aproape orice situație.

Alți invitați inediți au fost Frances și George, dansatori Morris. Ei au venit îmbrăcați în costumul tradițional, ne-au cântat și dansat după ce, în prealabil, ne-au purtat într-o frumoasă incursiune în istoria dansului tradițional Morris: istoria dansului, tipuri diferite de dansuri Morris, muzica specifică, organizațiile și concursurile internaționale de dans tradițional Morris.

Cursul nu ar fi fost complet fără tema Marii Britanii multiculturale, o realitate în ziua de azi. Există numeroase definiții ale multiculturalismului, însă cea mai reală o regăsesc în cea a profesorului Bhiku Parekh: departe de a pune oamenii în cutii etnice, multiculturalismul este o fuziune în care o cultură împrumută din altele și le transformă în mod creativ, atât pe ea însăși, cât și pe celelalte. Jessie Maddocks- Kent refugee Action Network, a vorbit despre refugiați și măsurile concrete care se iau pentru a-i integra.

Felicitări, Pilgrims, pentru un curs de excepție, pentru calitatea formatorilor și varietatea resurselor oferite, pentru profesionalism și implicare.

Bibliografie:

Fox, Kate- *Watching the English: The Hidden Rules of English Behaviour*, Hodder and Stoughton, 2014

Meyer, Erin- *The Culture Map: Breaking through the Invisible Boundaries of Global Business*, Public Affairs, The Perseus Books Group, 2014

www.Real-English.com

MANAGEMENTUL ÎNVĂȚĂRII

Prof. inv. primar Costinaș Daciana Simona, Școala Primară Hăpria

Autoreglarea învățării se referă la capacitatea elevilor/studentilor de a exercita un control activ metacognitiv, motivațional și comportamental asupra propriei învățări. Autoreglarea (engl. self-regulation) reunește atât cunoștințe, strategii și abilități metacognitive, cât și elemente motivaționale.

Modelul oferit de Zimmerman și Risemberg (1997) distinge șase dimensiuni ale autoreglării în context educațional:

- motivația persoanelor de a-și regla propriul proces de învățare;
- metodele, tehnicile, strategiile folosite în autoreglarea învățării;
- organizarea timpului de studiu;
- automonitorizarea studiului în vederea obținerii unor performanțe ridicate;
- controlul mediului de studiu;
- dimensiunea socială a autoreglării.

Managementul învățării presupune autoreglarea de către persoană (elev, student, adult) a propriei învățări. Autoreglarea învățării cuprinde *aspecte motivaționale* (cogniții, emoții și comportamente de inițiere, direcționare și menținere a motivației pentru învățare și de valorificare a oportunităților de învățare și dezvoltare) și *aspecte strategice* (tehnici și strategii utilizate pentru creșterea eficienței învățării).

Motivația este considerată unul din cei mai importanți factori care stau la baza realizării unei sarcini. **Motivația pentru învățare**, ca imbold spre învățare și implicare susținută în realizarea sarcinilor, este rezultanta unui complex de factori, între care se includ factorii sociali și culturali, convingerile și valorile personale și factorii contextuali, specifici unei situații de învățare.

Factori sociali și culturali

Factorii sociali și culturali acționează la nivelul normelor, valorilor și practicilor de învățare ce se constituie în zestrea culturală a unei persoane. Diferențele dintre culturi (să luăm spre exemplu doar diferența dintre cultura urbană și cea rurală sau dintre cultura familiilor cu statut socio-economic crescut și cea a familiilor cu statut socio-economic scăzut) se găsesc la nivelul:

- a) valorii pe care o acordă învățării de tip școlar (pentru unii învățarea în școală este foarte importantă, pentru alții însă experiența de viață are o importanță mai mare);
- b) tipurilor de interacțiune pe care le încurajează în activitatea de învățare (cooperare sau competiție);
- c) concepțiilor despre competență (pentru unii competența se referă la dobândirea de cunoștințe aprofundate, pentru alții la dezvoltarea de deprinderi de muncă);
- d) experiențelor de învățare pe care le asigură (utilizarea deprinderilor academice în activitățile curente).

Mecanismul prin care aceste aspecte își pun amprenta asupra motivației unui tânăr pentru învățare este implicit. Desfășurându-și activitatea în această cultură, copilul interiorizează valori și practici, care se manifestă ulterior la nivel comportamental, printr-o modalitate specifică de implicare în sarcinile școlare.

Factori contextuali

Factorii contextuali influențează orientarea persoanei, fie spre dobândirea de competență în domeniu, fie doar spre obținerea unei performanțe specifice. Printre acești factori se numără:

- a) tipul sarcinilor de învățare (sarcinile aplicative și cele legate de activitățile curente ale elevilor sunt mai atractive decât cele decontextualizate și facilitează orientarea spre dobândirea de competență și nu doar spre obținerea unei performanțe particulare);
- b) relația de autoritate în clasă (autonomia în învățare determină o motivație intrinsecă și o percepție pozitivă asupra competențelor proprii de învățare)
- c) utilizarea formală și informală a recompenselor (recompensarea competenței are un puternic rol motivațional pe termen lung);
- d) modalitatea de evaluare (orientarea spre competență din cadrul evaluărilor formative determină o motivație de învățare superioară față de orientarea spre performanță);
- e) timpul acordat unei sarcini de învățare (un interval de timp prea scurt are tendința de a demotiva elevii);
- f) modalitatea de grupare a elevilor (gruparea rigidă pe abilități are consecințe serioase în planul performanțelor și a motivației pentru învățare).

Factori personali

Stabilirea scopurilor în învățare

Stabilirea scopurilor este importantă în procesul de învățare, acestea îmbunătățind performanța prin:

- a) direcționarea spre sarcină;
- b) mobilizarea efortului de învățare al persoanei;
- c) creșterea persistenței în sarcină;
- d) promovarea dezvoltării de noi strategii de învățare atunci când cele vechi nu funcționează.

Efectul scopurilor asupra comportamentului depinde de *specificitatea lor*, de *proximitatea (gradul de apropiere)* și de *nivelul lor de dificultate*. Scopurile specifice sporesc motivația comparativ cu cele generale, de genul „fă cât poți”, iar scopurile proximale (*immediate*) sunt mai motivante decât cele distale (*îndepărtate*), deoarece permit evaluarea progresului.

Scopurile de învățare ale elevilor/studentilor pot fi:

- a) scopuri de performanță, ce presupun centrarea elevului pe rezultatul pe care dorește să-l atingă (de exemplu, „Să fiu cel mai bun din clasă.”; „Să iau locul întâi la Olimpiadă.”);
- b) scopuri de dezvoltare, care presupun centrarea elevului pe asimilarea sau perfecționarea unor cunoștințe (de exemplu, „Să învăț mai multe despre cum funcționează un motor.”).

Scopurile eficiente în învățare presupun:

- definirea scopurilor în termeni specifici, clari și realiști. Stabilirea unui scop în termeni de „Vreau să fiu mai bun” nu permite monitorizarea progresului spre scop sau eficiența în atingerea scopului. Mult mai eficientă este o formulare specifică a scopului, în termeni de: „Vreau să citesc 10 pagini din culegerea de Lecturi istorice”;
- utilizarea unor criterii obiective după care se apreciază gradul în care scopul a fost atins;
- stabilirea unei date limită pentru realizarea scopului propus;
- identificarea pașilor de acțiune care trebuie urmați pentru atingerea scopului;
- anticiparea posibilelor obstacole în calea realizării scopului și elaborarea unor modalități de depășire a acestora;
- stabilirea unei recompense pentru realizarea scopului.

Expectanțele legate de rezultatele învățării: *convingerile despre autoeficacitate* se referă la evaluările pe care persoanele le fac cu privire la capacitățile/competențele lor de a realiza o anumită sarcină. Persoanele cu o autoeficacitate ridicată vor alege sarcini mai dificile, vor depune mai mult efort, vor persista în sarcină, vor aplica strategii adecvate de rezolvare a problemelor și vor manifesta o anxietate mai scăzută față de sarcini decât elevii cu autoeficacitate scăzută, care consideră că nu sunt capabili să realizeze sarcinile; *convingerile despre controlul asupra învățării* se referă la ceea ce gândesc oamenii despre capacitatea lor de a influența rezultatul învățării (adică despre măsura în care rezultatul obținut depinde de ei). Cercetările arată că acele persoane care cred că rezultatul învățării depinde în primul rând de ei, au performanțe mai bune în învățare decât cei care consideră că nu pot avea control asupra rezultatului, deoarece acesta depinde de factori externi (șansă, preferințele profesorului, caracteristicile sarcinii); *atribuirile sau explicațiile* pe care indivizii le dau cauzelor succeselor și insucceselor lor în învățare. Spre exemplu, elevii atribuie succesul și eșecul în învățare *abilităților* de care dispun (sunt bun sau slab la matematică), *efortului depus* (am studiat din greu pentru test sau nu am studiat suficient), *dificultății sarcinii* (testul a fost ușor sau greu) sau *norocului/șansei* (am ghicit bine sau nu). În funcție de tipurile de atribuiri pe care le face, un elev/student va avea anumite reacții emoționale și comportamentale (bucurie, vină, nepăsare) ce pot afecta motivația imediată și cea pe termen lung.

Atribuiri și reacții emoționale

Reacțiile emoționale legate de sarcinile de învățare

Anxietatea față de situația de învățare poate perpetua gânduri și comportamente disfuncționale. Cercetătorii arată că la unii elevi o anxietate de intensitate scăzută poate facilita învățarea, îi poate motiva, însă un nivel sporit de anxietate poate fi în detrimentul achiziției școlare.

Aceste strategii pot fi împărțite în trei categorii:

- a) **Strategii de control cognitiv (asupra propriului mod de gândire):** ignorarea intenționată a alternativelor atractive și a aspectelor irelevante pentru învățare, formularea unor autoinstrucțiuni pozitive.

- b) *Strategii de control emoțional*: managementul stărilor emoționale care pot amâna sau inhiba acțiunea, reamintirea punctelor tari și a resurselor disponibile.
- c) *Strategii de control al mediului*: manipularea aspectelor din mediul individului pentru a face dificilă abandonarea intenției de a învăța, îndepărtarea de sursa de zgomot și de distragere, angajamentul social.

Bibliografie

1. Baban, A - Consiliere educationala, Cluj-Napoca, 2001
2. Bernat, S., E., (2003). *Tehnica învățării eficiente*, Ed. P.U.C., Cluj-Napoca
3. Dumitru, I. Al. - Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Ed. de Vest, Timisoara, 2000
4. Glava, A., (2009), *Managementul activității intelectuale și al învățării eficiente*. Curs ID, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, Facultatea Psihologie și Științe ale Educației

STUDIU- VALENȚELE UTILIZĂRII SOFT-URILOR EDUCAȚIONALE ÎN CICLUL PRIMAR

Înv. Marc Aurica, Școala Gimnazială Cîmpești

Educația trebuie să pregătească individul pentru ritmul accelerat al schimbării în societatea în care trăim, să-i creeze deprinderi și abilități de adaptare și însuși procesul de instruire să se adapteze noilor condiții. Educația omului modern să depășească stadiul de educație orientată pe nivel și să se orienteze către o educație continuă, capabilă să-l pregătească pe individ oriunde s-ar afla, fără limitare în timp.

ASTFEL, CUM CALCULATORUL REPREZINTĂ UN MIJLOC EFICIENT, COMPLET ȘI COMPLEX DE INFORMARE, UTILIZAT ÎN TOATE DOMENIILE, CU REZULTATE ÎMBUCURĂTOARE ȘI ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT EL ÎȘI GĂSEȘTE UN LOC BINEMERITAT ÎN MAJORITATEA ACTIVITĂȚILOR, FIE CĂ ESTE VORBA DESPRE PREDARE, ÎNVĂȚARE SAU EVALUARE.

Din experiența didactică, am constatat că prin utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ, se pot obține rezultate bune cu elevii printr-o învățare activ-participativă. Am urmărit ca metodele de predare-învățare-evaluare folosite să conducă la cercetare și creație, la dorința elevilor de a cunoaște și a investiga în acest scop, la creșterea randamentului școlar.

În folosirea calculatorului în procesul instructiv-educativ, eficiente și atrăgătoare s-au dovedit a fi soft-urile educaționale. Acestea sunt programe proiectate pentru a fi folosite în procesul de predare – învățare – evaluare, fiind un mijloc de instruire interactiv, care oferă posibilitatea de individualizare. Este realizat în funcție de anumite cerințe pedagogice (conținut specific, caracteristici ale grupului țintă, obiective comportamentale și anumite cerințe tehnice: asigurarea unei interacțiuni individualizate, a feedback-ului secvențial și a evaluării formative).

În cazul utilizării software-ului educațional în cadrul procesului instructiv-educativ, în secvențele de lecție care se pretează la abordarea diferențiată a elevilor se impune alegerea strategiei didactice, a scenariului didactic asociate cu formarea și perfecționarea cadrelor didactice. În acest context putem considera eficientă o activitate proiectată pornind de la o evaluare corectă a resurselor (umane și materiale), care implică elevii în vederea realizării unei sarcini înțelese și acceptate de aceștia și în care intensitatea și durata efortului solicitat să fie raportată atât la vârsta și potențialul lor biopsihic cât și la curba efortului.

În acest sens, specificul organizării și prezentării conținutului științific cu ajutorul calculatorului, constă în repartizarea pe secvențe a conținutului, care este asigurată de programul încredințat calculatorului. Secvența, ca unitate de conținut este dimensionată atât informațional cât și temporal. Secvențializarea conținuturilor trebuie să urmeze demersul logic cognitiv al disciplinei de învățămînt. Ca mijloc de predare, calculatorul poate fi utilizat în cadrul lecțiilor de comunicare de noi cunoștințe, de recapitulare, consolidare și evaluare. În felul acesta elevii au posibilitatea să

vizioneze o expunere concretă și clară a cunoștințelor, pot să aibă pe ecran imaginea unor fenomene sau procese simulate pe calculator.

Atractivitatea lecțiilor desfășurate pe baza unor soft-uri educaționale se datorează graficii deosebite, modului de abordare a noțiunilor teoretice prin asociere cu exemple din viața reală. Bazându-se pe caracterul atractiv și antrenant al jocului didactic, îl putem folosi cu succes și la scoaterea din impas a elevilor ce înregistrează rezultate mai slabe la învățătură. Softurile educaționale acționează favorabil asupra acestora, crescându-le performanțele, câpătând încredere în capacitățile lor, siguranță și promptitudine în răspunsuri, deblocând astfel potențialul creator al acestora. Dacă softul educațional a fost ales cu discernământ și este accesibil grupei de elevi pe care o vizăm, succesul este garantat.

Testele prezente la sfârșitul lecțiilor sau la sfârșitul unei unități de învățare permit elevului, pus în fața propriului calculator, să-și verifice nivelul de cunoștințe acumulate. De asemenea el este pus în fața faptului de a lua decizii referitor la modul de rezolvare a diverselor situații problematice create, poate să-și clarifice unele nelămuriri, pe loc, fără a adânci latura critică a necunoașterii.

În urma utilizării instruirii asistate de calculator prin folosirea unor soft-uri educaționale rezultatele au fost mulțumitoare în sensul că în urma evaluării la clasele experiment s-a obținut o medie pe clasă mai mare față de clasele martor.

Având în vedere că o parte din elevi folosesc calculatorul în special în scopuri recreative (pentru jocuri, vizionarea de filme, audierea melodiilor sau comunicarea prin chat), utilizarea soft-urilor educaționale în procesul de învățământ îi poate conștientiza că prin intermediul calculatorului pot acumula informații practice și chiar îi poate motiva să realizeze aplicații proprii prin care să pună în valoare cunoștințele acumulate și să-și dezvolte spiritul inventiv și creator.

Cele evidențiate mai sus scot în evidență faptul că utilizarea calculatorului în activitățile instructiv-educative este necesară și că într-o societate modernă, bazată pe schimbări rapide, pe descoperiri numeroase, este util și eficient ca un astfel de instrument să fie omniprezent.

Însă, nu se pledează pentru renunțarea la metodele învățământului tradițional, mai ales în cazul primilor ani de educație în școli, când influența personală a educatorului rămâne determinantă, totuși utilizarea tehnologiilor moderne, a softurilor educaționale reprezintă o necesitate a procesului educativ la particularitățile individuale ale fiecărui elev, care trebuie confirmate.

Softurile educaționale prezintă o serie de avantaje incontestabile:

- furnizează un mare volum de date;
- asigură o instruire individualizată;
- favorizează parcurgerea unor secvențe de instruire complexe prin pași mici, adaptați nevoilor individuale de progres în învățare;
- facilitează realizarea unui feedback rapid și eficient;
- oferă posibilitatea simulării unor procese greu sau imposibil de accesat în mod direct;
- prin conținutul oferit de soft se stimulează fantezia, inventivitatea, rapiditatea luării deciziilor, reflexele;
- gândirea elevilor câștigă în profunzime și rapiditate;
- elevul învață în ritm propriu, fără emoții și perturbări ale comportamentului;
- substituie materiale și instrumente didactice scumpe sau greu de procurat.

Calculatorul este, fără îndoială, un instrument care va câștiga teren din ce în ce mai mult în anii ce vor urma și va face ca procesul educațional să fie unul mai atractiv, bazat pe lecții moderne și interesante, va crea noi oportunități și îl va sprijini pe dascăl în munca sa. Însă responsabilitatea acestuia este din ce în ce mai crescută, pentru că a nu reuși să atragi elevul spre disciplina pe care o predai este mai puțin grav decât „a-l pierde” undeva pe drum. Astfel rolul său este, așadar, acela de a-i face pe elevi să nu își piardă interesul pentru școală și, mai mult, să îi motiveze, să își lărgească sfera de cunoaștere într-un mod activ, interesant și plăcut.

Bibliografie:

1. Noveanu E. – *Impactul formativ al utilizării AEL în educație*, Centrul pentru Inovare în Educație, 2004;
2. Miclea M, *Psihologie cognitivă*, Editura Gloria, Cluj- Napoca, 2000;

3.Miron Ionescu, Ioan Radu, *Didactica Modernă*, Editura Dacia, Cluj- Napoca, 2004.

STUDIU - ROLUL EDUCAȚIEI ÎN FORMAREA DE VALORI ȘI PRINCIPII MORAL - CIVICE

Înv. Gligor Dana, Școala Gimnazială Cîmpeni

Motto: "Pentru a trăi între oameni, trebuie să știi să te porți cu oamenii"

Despre educația morală, istoria pedagogiei consemnează o diversitate de definiții, începând cu filosofia și inserțiile pedagogice din acest domeniu și cu primii filosofi cum ar fi Socrate, Platon, Aristotel, din cadrul filosofiei antice. Pentru Socrate, respectiv pentru Platon, educația morală este un fel de terapie, îndeplinind deci o funcție terapeutică, acordând unele circumstanțe unor greșeli și fapte reprobabile săvârșite de om. Pornind de la ideea că oamenii greșesc din ignoranță, că necunoașterea binelui este cauza pentru care se fac greșeli, acești mari filosofi considerau că este suficient să explicăm ce este binele, pentru ca oamenii să-l și înfăptuiască, deși tot din antichitate s-a cristalizat și dictonul: "văd binele, îl aprob, dar urmez răul". Socrate și Platon rămân întemeietorii primei mari metode de educație morală - metoda însușirii morale - prin care ei socoteau că se pot planta sau cultiva virtuțile în spiritele oamenilor.

În epoca modernă, psihologul francez Th. Ribot considera că educația morală înseamnă sau are ca scop dezvoltarea sentimentelor morale sau nobile, prin care omul poate ajunge la idealul de umanitate. Amintim, de asemenea, opinia lui I. Grigoraș (1995), care ne sugerează printr-o formulă succintă, legătura dintre morală, moralitate și educația morală, adică, educația morală are calitatea de „factor al trecerii de la morală la moralitate”.

Existența umană este practic imposibilă în afara civicității. Prezența cadrelor didactice, implicarea lor în crearea, menținerea și permanentizarea preocupărilor civice țin de conținutul, formele activității și metodologia implicată, deci stilul fiecăruia.

Între componentele educației, cea morală ocupă un loc deosebit datorită rolului pe care-l joacă în afirmarea și integrarea în societate a copilului. Educația morală este un proces continuu, toate disciplinele de învățământ cu situațiile educative specifice având o contribuție în sfera morală.

Dimensiunea morală a educației reprezintă o componentă esențială atât a procesului instructiv-educativ cât și a acțiunii exercitate de familie, mediul social, colectivul de copii, având ca scop formarea conștiinței și conduitei civilizate a preșcolarului în conformitate cu normele sociale și cu particularitățile de vârstă. Toate activitățile din școală au influență și în direcția educării morale, dar acest aspect este urmărit cu preponderență în activitățile din domeniul educației pentru societate.

Comportamentul moral se bazează pe cunoștințe, sentimente, convingeri, deprinderi și obișnuințe, o voință puternică, încât urmărirea și formarea acestora pretinde nu numai un program bine articulat ci și un sistem coerent de metode și procedee prin care să putem preveni apariția unor eventuale obstacole și să asigurăm realizarea la nivel ridicat a tuturor obiectivelor urmărite.

Formarea unui comportament moral pretinde o metodologie și o strategie complexă, variată, dinamică și adecvată numeroaselor componente care trebuie formate și dezvoltate. Nu atât numărul metodelor și procedeele utilizate în acest proces reprezintă o dificultate, cât integrarea lor într-un sistem, articularea lor într-o metodologie flexibilă, adaptabile diverselor situații în care se găsește dascălul și elevul. Există, pe lângă metodele și situațiile generale de predare-învățare, metode specifice de educație morală, ele fiind utilizate pentru formarea conștiinței morale (mai ales metodele expozitive) sau pentru formarea comportamentului moral al copiilor (metode acționale). Principalele metode care stau la dispoziția oricărui cadru didactic sunt: povestirea, explicația morală, prelegerea morală, convorbirea morală, dezbaterile morale, problematizarea, studiul de caz, exemplul, exercițiul moral, aprecierea și sancționarea sau aprobarea și dezaprobarea. Abilitatea și măiestria educatorului îl vor ajuta să adapteze fiecare procedeu sau metodă la specificul situației pe care o are de rezolvat. Metodele verbale se îmbină cu cele practice. Aprobarea și dezaprobarea se pot succeda ușor, după

cum metoda explicației poate urma un exercițiu sau un exemplu, sau analiza unui caz. Numeroase sunt și jocurile didactice utilizate, cu substrat moral-civic. Acestea imprimă activității un caracter mai viu și mai atrăgător, aduce varietate și o stare de bună dispoziție, de veselie, de destindere, ceea ce previne apariția monotoniei, oboselii.

Domeniul educației morale este delicat și de aceea cere competență și artă pentru a soluționa numeroasele probleme pe care le ridică formarea profilului moral al unui copil. Aceasta înseamnă că un cadru didactic trebuie să știe să aleagă și să folosească cu măiestrie metodele care-i pot oferi șansele cele mai mari de succes. De asemenea, nu trebuie să uite nici un moment că această bogată metodologie va trebui să fie permanent însoțită de exemplul său personal, de atitudinea ireproșabilă din punct de vedere moral în toate împrejurările.

Cadrul organizatoric al educației morale are valențe formative importante în cazul utilizării metodelor cu abilitate. Se face necesară evaluarea nivelului educației morale a fiecărui elev, pentru a putea supraveghea și dirija permanent acest proces cu privire specială la realizarea unității dintre conștiință și conduită.

Interesante și apreciate de elevi sunt lecțiile care au ca temă prietenia, furtul, minciuna, cinstea, hărnicia, lenea etc., unde se poate folosi o gamă variată de metode și mijloace didactice (povestirea morală, convorbirea, exemplul, studiul de caz, chestionare, concursuri etc.) realizarea unor compuneri literare a unor compoziții plastice, a unor dramatizări stârnesc întotdeauna interesul și plăcerea elevilor pentru acest gen de activități. Trebuie avut în vedere că accentul să cadă nu numai pe însușirea unor conținuturi, ci și pe exersarea acestora în diverse situații și mai ales pe trezirea interesului pentru cunoașterea propriului eu.

Prin activități cu titluri sugestive (Prietenul la nevoie se cunoaște; Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face; Fapte pe măsura vorbelor etc.) se poate defini și conștientiza rolul prieteniei, se pot cultiva simțul răspunderii și al muncii, autonomia, declinarea identității. Se poate apela la analizarea unor fapte din viață, la lecturarea unor texte literare cu țință educativă directă, la vizite, excursii, jocuri didactice. Concursurile de desene, dramatizările, filmele didactice ș.a., sunt doar câteva mijloace didactice care contribuie la îmbogățirea bagajului de reprezentări morale, determinându-i pe copii să emită judecăți morale corecte (prin elaborarea unor criterii de apreciere a conduitei celorlalți) care vor fi aplicate și în autoevaluarea propriului comportament.

Profilul moral al copiilor se construiește treptat și cere o multitudine de aspecte și caracteristici, unele de profunzime (idealuri ce se apără cu pasiune, aspirații, caracteristici de onestitate, responsabilitate, prețuire a muncii și opiniilor altora, a adevărului, libertății de opinii și a dreptății), trăsături de suprafață alimentate de cele de profunzime (politețea, loialitatea etc.) și trăsături morale operaționale de tensiuni diferite (hărnicia, punctualitatea, spiritul de ordine etc.).

Orele de educație civică se desfășoară sub semnul interacțiunii și comunicării cu scopul găsirii unor soluții constructive acolo unde se impune. Educația civică în școală este sinonimă cu educația pentru viață.

Privite în ansamblu, toate metodele educației morale pot avea un aport important la formarea conștiinței și conduitei morale a copiilor. Îmbinarea lor armonioasă asigură concordanța între trebuințe, tendințe și cerințe morale cât și între libertate și constrângere. Măiestria didactică se va concretiza în acele strategii care vor da copilului impresia libertății chiar în acțiunile și cerințele care îi sunt impuse.

Bibliografie:

Ambrus, Z., *Programe educaționale: Activități și metode de grup pentru formarea moralității și civismului elevilor*, Presa Universitară Clujeană, 2004.

Cristea, S., *Pedagogie generală. Managementul educației*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996.

Nicola, I., *Tratat de pedagogie școlară*. Ediția a doua, revizuită, Editura Aramis, București, 2000.

LOCUL ȘI ROLUL EDUCAȚIEI ECOLOGICE ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. inv. preșcolar Chira Mihaela Ioana, Grădinița P.P. „PITICOT” Cîmpeni

Omul este în același timp ocrotitorul și distrugătorul mediului, care îi conferă suportul fizic al vieții și posibilitatea de a se dezvolta din punct de vedere spiritual, intelectual, social și moral.

Degradarea continuă a mediului, care se petrece sub ochii noștri este un element major al unei crize de civilizație și se datorează intervenției omului în natură. Aerul, apa, pământul, toate au fost infestate, viața însăși este în pericol.

Printr-un complex proces educativ trebuie să se treacă la formarea unei atitudini active a omului față de natură, experiență ce a început a se înfirișa în conștiința unei țări civilizate cu trei decenii în urmă, după ce s-a ajuns la convingerea că Terra nu mai poate fi o simplă „navă” de la care iei totul fără să oferi nimic în schimb. Dezechilibrele create de oameni declanșează anomalii ale naturii.

Astfel, una dintre problemele de care ar trebui să fie preocupat omul de azi este pregătirea copiilor de la o vârstă fragedă în ce privește ocrotirea naturii. Este bine ca aceia care vor fi oamenii maturi de mâine să învețe de mici ce este bine și ce este rău în raporturile cu natura, pentru ca mai târziu să știe să acționeze în consecință.

Educația ecologică realizează legătura între științele educației și științele naturii și reprezintă modelarea, formarea personalității umane și instruirea de a respecta valorile naturii și ale mediului în care trăiește. Deci este o formă de educație care, prin acțiuni specifice asigură formarea unei conștiințe ecologice care, la rândul ei, stă la baza unei conduite ecologice.

Educația ecologică trebuie să fie un proces continuu, trebuie să fie o educație spre mediu, iar mijloacele și formele folosite să fie selectate, atractive și actuale pentru copii. Generația actuală trebuie educată astfel încât să înțeleagă locul și rolul fiecărui individ în natură, să înțeleagă răspunderea pe care o are față de urmași, transmitând nealterate atribuțiile naturii, care contribuie la menținerea și continuarea vieții (G.Mohan, A. Ardelean, 1993).

Primele forme organizate de cunoaștere a mediului înconjurător sunt activitățile derulate în grădiniță. Curiozitatea preșcolarilor contribuie la asimilarea unor cunoștințe despre mediu și protecția acestuia, asigurând dezvoltarea capacității de a gândi logic și a interpreta corect anumite aspecte din jurul lor. Ei vor înțelege, spre exemplu, rolul pădurii, efectele exploatării excesive a naturii- mediu de viață pentru floră și faună, sursă de hrană pentru oameni și animale, mijloc de recreere și odihnă.

În ceea ce privește educația mediului, copiii sunt gestionarii și consumatorii de mâine ai resurselor naturale. De aceea se impune încă de la vârsta preșcolară educația ecologică. Preșcolarii sunt la vârsta descoperirilor: învață culorile privind cerul, iarba, florile, micile vietăți și animalele, sunt personajele din poeziile, poveștile și cântecele preferate, toate lucrurile din mediul înconjurător au o poveste pentru ei.

Copiii trebuie să se apropie cu dragoste de natură și să învețe s-o ocrotească. La această vârstă se pun bazele primelor cunoștințe, deprinderi, în ceea ce privește cunoașterea omului, a mediului înconjurător și a relației dintre aceștia, având convingerea că putem să trezim interesul copiilor pentru tot ce-i înconjoară și să le formăm o atitudine pozitivă față de mediu.

În acest context, în cadrul activităților instructiv-educative un rol important îi revine cadrului didactic. Este bine să-i învățăm pe copii să-și mențină curiozitatea pentru tot ceea ce ne înconjoară, să o transformăm în interes de cunoaștere, permanent dezvoltat prin crearea de situații care să le permită și să-i stimuleze spre noi căutări, noi experiențe, întrebări.

În scopul formării unui comportament ecologic care să permită copiilor să acționeze în folosul naturii, educatoarea are în vedere următoarele obiective: dezvoltarea capacității de cercetare, explorare, investigare a mediului; cunoașterea ființelor și fenomenelor din mediul înconjurător și caracteristicile acestora; înțelegerea necesității protejării mediului; identificarea unor reguli și norme de comportament ecologic în diverse situații; creșterea dorinței de a ocroti, respecta și proteja natura prin implicarea copiilor în activități cu caracter experimental și demonstrativ; manifestarea

disponibilității copiilor de a participa la acțiuni de îngrijire și protejare a mediului aplicând cunoștințele dobândite.

Protecția naturii înconjurătoare constituie, pe plan educațional, o acțiune complexă, ale cărei finalități vitale, justifică toate investițiile noastre de efort, oricât de mari ar fi. Doar în cadrul grădiniței sau prin activități extrașcolare organizate, se realizează o adevărată educație ecologică, care se bazează pe instrucție, adică pe dobândirea de noi cunoștințe. Aceste informații permit accesul la cultură și conduc la comportamente insuflăte de educația din familie.

În vederea realizării acestui obiectiv în învățământ – educația ecologică – cadrul didactic – educatoarea – trebuie să posede o temeinică informare ecologică, să cunoască în mod real, obiectiv, sistematic și metodic, natura înconjurătoare și să fie interesat de problemele crizei ecologice. De atitudine noastră față de natură depinde formarea sau nu a copilului mic a unei veritabile conștiințe ecologice (V. Preda, 2000).

Copiii de astăzi, generația de mâine, vor avea de îndreptat ceea ce au distrus generațiile anterioare, dar până atunci trebuie tras semnalul de alarmă. Deci este momentul să ne ocupăm și de educația ecologică, prin care să-i învățăm pe copii de ce și cum trebuie să protejăm natura. O educație ecologică va duce la înțelegerea că în natură există legi inexorabile, că omul poate gospodări planeta numai cunoscându-i legile și respectându-le.

Lecțiile desfășurate în mediu, în contact nemijlocit cu natura, au rolul de a trezi interesul și curiozitatea copiilor pentru lumea vie și pentru modul ei de existență. Grăitor în acest sens este modul diferit în care percepe mediul ambiant un copil crescut numai în condiții urbane și unul care a crescut în mediul rural. Pentru cel crescut la țară, mediul înconjurător este perceput prin elemente strict din natură (grădina, curtea cu orătanii, un zăvoi pe marginea apei), pe când copilul de la oraș percepe mediul prin elementele ambianței imediate pentru el (încăperile apartamentului, mobilierul). Cadrul didactic are datoria de a aduce în cunoștința copiilor din mediul urban fenomenele naturale, pe care acei din mediul rural le trăiesc mai nuanțat, mai autentic, mai intens.

Educația ecologică presupune un număr sporit de lucrări practice și activități pe teren (la colțul viu, la ferma de animale, dar și în stațiuni de cercetare), pe parcursul cărora copiii vor fi obișnuiți să observe, să experimenteze, să consemneze dezvoltându-le astfel capacități intelectuale de analiză, sinteză, abstractizare și generalizare în urma selectării și prelucrării informațiilor primite.

Este timpul să avem și noi educație ecologică modernă care să-i învețe pe copii:

- de ce trebuie să protejăm natura?
- cum trebuie să protejăm natura?

Ocaziile prin care putem să formăm copiilor o educație ecologică sunt multiple. Încă de la intrarea în grădiniță putem să le insuflăm copiilor spiritul de ordine și curățenie, nu numai prin simple teoretizări despre ceea ce înseamnă ordinea și curățenia, ci și cerând copiilor ca prin modul lor de comportament să demonstreze că sunt ordonați și curați, de exemplu prin:

- folosirea coșului pentru hârtii;
- ordinea la colțul jucăriilor;
- ștergerea prafului de pe frunzele plantelor de la colțul viu al grupei;
- aerisirea sălii de grupă de către copii.

Ei înțeleg că trebuie să facă acest lucru nu numai pentru a crea o ambianță plăcută, ci și pentru păstrarea sănătății.

În fiecare an cu ocazia zilei de 5 Iunie – Ziua Mondială a Mediului – copiii au prilejul să petreacă o zi în mijlocul naturii, în aer curat, să cunoască plantele și animalele pe care le pot întâlni pe traseu. Cu acest prilej află despre îndatoririle ce le revin lor și se comportă ca atare:

- Nu rup florile!
- Nu strijelesc scoarța copacilor!
- Nu rup crengile!
- Nu fac foc în pădure!
- Nu prind găzele ca să le omoare!

Educatorea, printr-un limbaj accesibil, traduce datele, noțiuni științifice, înlesnind înțelegerea și însușirea lor de către copii, ei fiind îndrumați să devină apărătorii naturii, iar grădinița va desfășura o susținută mișcare de educație ecologică.

Activitățile ecologice își găsesc finalitatea în comportamentele dobândite de copii: de a fi mai buni, mai sensibili față de mediul înconjurător, de a fi mai protectori, mai plini de solitudine, de a acționa mai disciplinat, de a fi mai responsabili, mai plini de inițiativă și mai promți în respectarea unor reguli.

Activitățile de educație ecologică ajută copiii să manifeste sensibilitate față de întreg mediul și problemele lui, să înțeleagă funcționarea mediului, interacțiunea oamenilor cu mediul și despre cum pot fi rezolvate problemele legate de mediu; ei dobândesc valori și sentimente de grijă față de mediu, învață să utilizeze cunoștințele și abilitățile dobândite, în vederea unor acțiuni pozitive și bine gândite care vor conduce la rezolvarea problemelor mediului. Prin antrenarea copilului în diferite acțiuni de educație ecologică, grădinița alături de școală și familie, contribuie la formarea unui comportament și a unei culturi ecologice.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ardelean, F.(2007), *Ecologia și protecția mediului*, Editura MATRIX ROM.
2. Momanu, M. (2002), *Introducere în Teoria educației*, Editura Polirom, Iași
3. Preda, V. (2000), *Educația pentru știință în grădiniță*, Editura Compania, București.

COPILUL ÎN LUMEA ȘTIINTELOR SAU CUM SATISFACEM CURIOZITĂȚILE ȘI NEVOILE DE ÎNVĂȚARE ALE COPILULUI ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE – COȘUL TOAMNEI

Prof. inv. preșcolar Paven Rodica, G.P.P. "Piticot" Cîmpeni

Grupa Mare – „Albinuțelor”

Tema anuală de studiu: ”Când, cum și de ce se întâmplă?”

Tema proiectului: ”Vitamine din cămara bunicii”

Tema zilei: ”Coșul toamnei”

Mijloc de realizare: Joc didactic

Tipul activității: Evaluarea și consolidarea cunoștințelor

Scopul activității:

Evaluarea, consolidarea și sistematizarea cunoștințelor copiilor despre anotimpul toamna și în special despre fructele de toamnă.

Verificarea capacității copiilor de a aplica cunoștințele despre toamnă în contexte variate.

Obiectivele activității:

- O1. – să recunoască fructele de toamnă;
- O2 – să cunoască principalele caracteristici ale acestora;
- O3. – să sorteze fructele în funcție de criteriul cerut;
- O4. – să asocieze corect cifra la cantitate și invers;
- O5. – să descopere și să corecteze greșelile apărute în timpul jocului;
- O6. – să participe activ la desfășurarea activității, prin dialog și activitate directă.

Metode didactice: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul.

Material didactic: fructe naturale, cubul fructelor, cifre, eșarfă.

Elemente de joc: închiderea și deschiderea ochilor, aplauze, recompense

Bibliografie:

”Curriculum pentru învățământ preșcolar 3-6/7 ani” MECT 2008

”Metodica activităților instructiv-educative în grădinița de copii”, Editura Gheorghe-Cârțu Alexandru, Craiova 2009

Preda Viorica, ”Abordare în manieră integrată a activităților din grădiniță”, Editura Arves, Craiova, 2002.

Momentul surpriză: Zâna Toamna

- Dragi copii, astăzi am venit la voi la grupă deoarece am auzit că voi sunteți în grupa mare, sunteți copii isteți și harnici și de aceea eu v-am adus un coș cu fructele mele dulci și zemoase. Vă rog pe voi să mă ajutați să sortez din coșul meu fructele, să le puneți în coșuri separate pentru a mă putea duce cu ele la Ziua Recoltei (Ziua Recoltei este o sărbătoare, unde toți agricultorii se duc cu fructele și legumele lor, frumos așezate în coșuri și lădițe, le expun în standuri special amenajate, apoi le vând celor care doresc să le cumpere).

Vă doresc spor la lucru.

Copiii descoperă și intuiesc materialele din coșul Toamnei: fructe naturale, șase coșulețe mai mici, cubul fructelor, cifre. Am specificat că sunt șase coșulețe deoarece în coșul Toamnei sunt șase feluri de fructe, atâtea, câte fețe am numărat la cubul fructelor..

Prezentarea regulilor jocului și jocul de probă.

Astăzi ne vom juca un joc numit ”Coșul toamnei”. Așa cum ne-a rugat Zâna Toamna, trebuie să sortăm fructele din coșul ei și să le așezăm în coșulețe mai mici pentru a le duce la Ziua Recoltei.

Noi vom sorta fructele cu ajutorul Cubului fructelor. Un copil va rostogoli cubul și va preciza ce fruct este pe partea de deasupra a cubului. Un alt copil va descrie fructul respectiv (culoare, formă, gust, miros). Alt copil legat la ochi, va alege din coșul toamnei fructele de același fel cu fructul de pe cub,

ajutându-se de simțurile lui (pipăit, miros, gust) și le pune într-un coșuleț. Un alt copil va număra fructele din coșuleț și va pune cifra corespunzătoare numărului de fructe.

Copiii cuminți vin pe rând și rostogolesc cubul, descriu fructul de pe fața cubului, aleg și sortează fructele în coșulețe, numără fructele și pun cifra corespunzătoare numărului de fructe.

După ce toate fructele au fost așezate în coșulețe, pentru complicarea jocului am cerut copiilor să așeze coșulețele în ordine crescătoare în funcție de cifra corespunzătoare numărului de fructe. În continuare am cerut copiilor să închidă ochii iar eu am schimbat cifrele între ele în coșulețe, apoi am schimbat fructele în coșulețe, iar pe rând copiii au descoperit și corectat greșelile apărute.

După ce i-am spus poezii și i-am cântat zânei Toamna un cântec de toamnă, am arătat copiilor în ce putem transforma fructele. Am făcut cel mai gustos suc de fructe.

Zâna Toamnă a fost încântată de activitatea noastră, a făcut aprecieri generale și individuale și a împărțit recompense copiilor.

GREȘELILE TIPICE DE UTILIZARE A ELEMENTELOR LEXICO-SEMANTICE LA ELEVII CU TULBURĂRI INTELECTUALE, PARTICULARITĂȚI ALE CONȚINUTULUI ȘI METODELOR UTILIZATE ÎN PREDAREA ORELOR DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ LA ELEVII CU C.E.S.

Prof. Lațiu Camelia Lucia, Liceul Tehnologic T. Cipariu Blaj

Prof. Lațiu Ioan, Liceul Tehnologic T. Cipariu Blaj

Elevul cu tulburări intelectuale poate utiliza în general elementele necesare unei comunicări și se poate face înțeles de către persoanele din jur, exprimarea este săracă, operează cu elemente intuitive, noțiunile sunt lipsite de precizia și rigoarea necesară. Dificultățile pe care acesta le întâmpină sunt funcția semiotică și exprimarea diferitelor nuanțe, foarte numeroase, ce există în limbaj.

Vocabularul copilului cu tulburări intelectuale este sărac în cuvinte-noțiuni cu caracter abstract. Chiar și prezente ele sunt greșit utilizate într-un context diferit de acela în care ele au fost însușite. (Roșca, 1957, pag. 34). Limitarea este dată nu atât de acțiunea de stocare cât de diminuarea funcției de integrare. Acesta este punctul de declanșare a lipsei combinatorii și creative a vocabularului copilului cu tulburări intelectuale. Are loc o anchilozare în concretism a vocabularului utilizat în comunicare.

Gândirea copilului cu tulburări intelectuale nu este mai puțin dezvoltată sau întârziată ci prezintă o altă modalitate de funcționare neuro-psiho-intelectuală a individului. De aici și construcțiile aberante specifice modului în care participă structurile procesului cognitiv în investigarea și adaptarea la conjunctura în care se implică sau este implicat. Cuvintele rămân izolate, stau în banda memoriei copilului circulând pe o suprafață imensă oprindu-se în momentele în care întâlnesc suportul actului stocării. La copilul cu tulburări intelectuale procesul de însușire a noțiunilor parcurge etapele pe care le parcurge cel care învață o limbă străină dar rămâne pentru totdeauna tributary modului de a gândi în "limbă" proprie. Construcția realității în mintea elevului cu tulburări intelectuale se bazează pe relații aberante. Universul său este amputat de aparatul logic în foarte mare măsură. Copilul cu tulburări intelectuale nu se poate detașa de conceptul reprezentat de conglomeratul de senzații și reprezentări. Narațiunea lor nu este cursivă, nu urmărește un fir logic, conținutul sărac în idei accentuează structura rigidă a limbajului și existent unor expresii banale stereotipe Cuvintele și propozițiile nu sunt alese și

nici nu exprimă întotdeauna sensul adecvat al ideii. Copilul cu tulburări intelectuale nu reușește să-și dea seama de importanța celor comunicate și nici să supună cenzurii critice informațiile admise sau recepționate.

Copilul cu tulburări intelectuale manifestă deficiența de a înțelege și mai ales de a folosi comparații, epitete și metafore. În vorbirea lor, dar mai ales a acelora instituționalizați apar un număr redus de verbe. S-a pus problema dacă deficiențele copiilor cu tulburări intelectuale sunt similare cu acelea ale copiilor normali de o etate cronologică mai mică, dar cu aceeași etate mintală. Concluziile diferitelor cercetători în acest domeniu sunt contradictorii. Unii dintre ei consideră că elevii cu tulburări intelectuale obțin rezultate mai slabe la probele de denumire a obiectelor familiare, identificarea obiectelor pe baza denumirii lor de către experimentator, definirea cuvintelor etc. De asemenea au găsit moduri de comunicare absente la normalii cu aceeași etate mintală. În această categorie intră răspunsurile lipsite de conținut în raport cu întrebarea. Neconcordanțele amintite se datoresc complexității factorilor ce sunt implicați în procesul comunicării. Diferențele s-ar datora și diversității aspectelor urmărite. Unele componente ale limbajului cum ar fi structura frazei sunt în mai mare măsură dependente de nivelul intelectual decât volumul vocabularului care depinde mai mult de etatea cronologică. (Roșca, 1967, pag 68). O situație aparte o au copiii instituționalizați. Hospitalismul-soluție de ultima instanță-contribuie la “ordonarea” elevului prin însușirea de către acesta a unor deprinderi de autoservire, de comportare, alături de deprinderile instrumentale. Comunicarea dintre ei nu reușește să solicite nici măcar jumătate din volumul și așa redus al vocabularului de utilizare. Monotonia mediului în care trăiesc se repercutează asupra conduitei lor verbale. Stereotipia situațiilor, a sarcinilor pe care le au de îndeplinit (regulamentul școlar, regulamentul de ordine interioară) nu vor putea da coloratura pe care ar da-o viața neîngrădită comunicării. Ei sunt feriți de “poluare” și se întâmplă exact invers. O nuanțare a vocabularului nu poate avea loc într-un mediu închis cu aceeași parteneri, aceeași partitură și aceeași dirijori.

Tulburările proceselor de cunoaștere și a celor din sfera afectiv-volițională presupune o adaptare a întregului ansamblu de metode și a conținutului materialului utilizat în munca cu elevul cu tulburări intelectuale. Aceasta constă nu numai într-o reducere a materialului lexical utilizat, o eșalonare pe un timp mai lung a materialului de însușit ci și o metodologie diferită de cea folosită în cadrul învățământului pentru normalii de aceeași vârstă cronologică. Programa acestei discipline stabilește obiectivele, conținutul manualelor și activitățile prin care urmează să realizăm obiectivele propuse. Pe baza cunoașterii specificului muncii cu deficientul mintal, a particularităților fiecărui elev ne stabilim modalitățile și procedeele de muncă, cantitatea de material utilizat, obiectivele în funcție de stadiul atins de fiecare elev în parte. Fiecărei etape îi sunt stabilite anumite obiective care concură la realizarea obiectivelor cu caracter mai general care apar pe tot parcursul școlarizării, apropiindu-ne treptat de obiectivul fundamental-dezvoltarea capacității de comunicare ca o premiză a socializării deficientului mintal. În clasele mici numărul orelor afectate dezvoltării și exersării vorbirii este mai mare decât în clasele gimnaziale datorită multiplelor planuri pe care trebuie să acționăm: consolidarea deprinderilor de citit-scris, dezvoltarea bagajului lexical. Este etapa în care sa constatat achiziția unei mari cantități de material lexical. Textele de citire conțin cuvinte uzuale exersate în contexte diferite. Se consolidează deprinderile de ordonare a cuvintelor în propoziții, se încearcă o evidențiere a semnificației pe baza contextului. Se pun bazele achiziției de noi cuvinte din lecțiile de lectură literară în clasele gimnaziale. Începând din clasa a V-a textele literare sunt fragmente din operele scriitorilor. Cuvintele sunt utilizate în contexte care poartă amprenta artistului, nu a didacticianului. Multe din cuvinte primesc un sens figurat. Textele conțin figuri de stil : epitete, comparații, metafore. Pentru a le face accesibile elevilor o parte din textele aparținând reprezentanților scrisului românesc sunt adaptate. Din operele scriitorilor sunt alese fragmentele accesibile și cu valoare formative. Programa de gramatică prevede multe exerciții aplicative, soluție fericită pentru realizarea obiectivelor predării gramaticii.

Volumul cunoștințelor este mai redus și mai simplificat. Se acordă mai puțină importanță învățării regulilor și definițiilor punându-se accent pe exercițiile practice. Va trebui să se acorde o mare importanță componentelor afectiv-motivaționale pentru realizarea actului comunicării. Elementul comun diverselor formule didactice și terapeutice trebuie să-l constituie interesul și

satisfacția-componente convergente ale afectivității. Orelle de compunere sunt un exercițiu de stimulare a funcțiilor limbajului de dezvoltare a acestuia având și un caracter corectiv-compensator. Nu putem vorbi de activități cu caracter creativ dar se pot urmări obiective care vizează stimularea gândirii și imaginației reproductive. Noțiuni propriu zise de compunere se predau din clasa a V-a începând cu exerciții pregătitoare, prezentându-le apoi părțile unei compuneri. Un loc important ocupă compunerile cu destinație specială. Important este să se asigure o ordonare a prezentării ideilor, care la copilul cu tulburări intelectuale se realizează cu destulă greutate, precum și activizarea vocabularului. Se va acționa în direcția precizării sensului cuvintelor, a extinderii lor. Cuvântul trebuie să se dezvăluie în multiplele sale ipostaze semantice și sintactice, corespunzătoare limbii. Rezolvarea acestui obiectiv se face pe bază de acțiuni cu obiectele la preșcolari și școlarii mici putându-se recurge la imagini și de abia apoi la cuvânt. Cum însă cuvintele nu ființează independent obiectul creșterii vocabularului nu trebuie izolat de cel al structurării sistemului lexic. O metodologie eficientă în acest sens se bazează pe tipurile de asociere verbală și seriile asociative. Ipostaza fundamentală în care apare limbajul trebuie căutată în situația de dialog, de comunicare bilaterală. În cursul comunicării individul trebuie să apară în dubla ipostaza : de emitent și receptor. Indiferent de tehnică de lucru “profesorul trebuie să dea tuturor ocazia să vorbească încurajându-i și intervenind cu discreție pentru a îndrepta greșelile care se repetă sau acelea care trebuie corectate pe loc”- afirma Robert Dotrens. Pornind de la acest postulat trebuie clarificată și concepția modernă despre disciplina în clasă; mulți autori sesizează faptul ca regula disciplinei, a liniștei reprezintă o piedică în formarea deprinderilor de comunicare.” Imperativul educației nu este liniștea ci atenția și aceasta dacă elevii iau parte efectiv la activitatea comunicării.

Sunt idei deosebit de valoroase care puse în practică asigură reușita activității noastre asigurând bagajului lexical funcția lui integratoare. Deoarece organizarea lexicului este mai liberă decât cea a sistemului gramatical, temele trebuie însoțite de indicații limitative, care să împiedice greșelile datorită extinderii analogiei. Asocierile de ordin paradigmatic au un aport mai mult cantitativ, aplicațiile de acest tip vor însoți lectura textelor literare cimentând și eventual completând lexicul nou. Asocierile de tip sintagmatic au o valoare calitativă ele completând redactările pe care urmează să le facă elevii. Relațiile fiind complementare din punct de vedere practic nu este recomandabil și nici posibil să se lucreze cu cuvinte izolate, cu contexte fie ele minimale.

Programarea în timp a diverselor tipuri de aplicații trebuie pusă în concordanță cu evoluția posibilităților de asociere la diferite vârste. Cercetările recente în psiho-lingvistică arată ca elevii de vârstă mică realizează mai frecvent asocieri sintagmatice și numai treptat capacitatea de asociere paradigmatică. Argumentele desprinse din cercetările lingvistice și psiho-pedagogice pentru înglobarea vocabularului în studiul sistematic al limbii materne confirmă ideea necesității de a se acorda o atenție deosebită aplicațiilor practice în activitatea de creștere a bagajului lexical ținându-se seama de interrelațiile existente între gramatică și lexic.

Îmbogățirea sistematică și precizarea vocabularului elevilor se obțin în primul rând prin întâlnirea și folosirea unor cuvinte și sensuri noi, în al doilea rând prin cunoștințele despre sensul și forma cuvintelor, despre originea și viața lor, despre relațiile dintre cuvinte și realitatea evocată, despre valorile pe care utilizarea poetică i le conferă. Din punct de vedere pedagogic este recomandabil ca în majoritatea lor, exercițiile să fie constituite în așa fel încât, de pildă, sensul și utilizarea să reiasă cât mai clar posibil din însăși rezolvarea lor pentru o cât mai bună intuire și fixare ca și pentru a se evita cât mai mult cu putință explicațiile adesea mai presus de puterea de înțelegere a copilului.

Bibliografie

- Ghergut, Alois -Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Edit. Polirom Iași, 2006
Păunescu, C. - Limbaj și intelect, Edit. Științifică, București, 1976
Păunescu, C.. - Metodologia învățării limbii române în școala ajutătoare, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982

Roșca, M. - Specificul diferențelor psihice dintre copiii întârziați mintal și cei normali, Editura Didactică și Pedagogică, 1965

Verza, E., - "Unitatea dintre personalitate și comportament pe fondul Diversificării formelor comunicaționale la handicapați" în Elemente De Psihopedagogia Handicapaților, Editura Universității București, 1990

„COPILUL ÎN LUMEA ȘTIINȚEI”

*Prof. inv. preșcolar Balea Livia-Valentina,
Școala Gimnazială Avram Iancu Abrud-G.P.P. Nr. 1 Abrud*

Poate părea ciudat, dar după o anumită vârstă omul nu știe să observe tot ceea ce se întâmplă în jurul lui sau nu are timp pentru asta. Nu observă detalii, iar curiozitatea nu mai este la cote înalte.

Descifrarea tainelor științei prin experimente științifice contribuie la dezvoltarea capacității de învățare la preșcolari, precum și la dezvoltarea lor mentală optimă. Micile încercări de a înțelege cum funcționează elementele mediului înconjurător hrănesc interesul și curiozitatea copiilor de a cunoaște, precum și spiritul lor competitiv în descoperirea de lucruri noi. Astfel, pentru preșcolari, experimentul este un mod sigur de înțelegere a realității și un exercițiu de observare eficientă.

Experimentul este o activitate didactică de predare-învățare prin care cu ajutorul unor operații acțional-intelectuale se explică cauzele producerii unui fenomen.

Folosind această metodă am urmărit stimularea interesului pentru cercetarea experimentală și a comunicării rezultatelor de învățare în grup.

Joaca educativă prin experimente științifice poate concentra atenția și setea de învățare a preșcolarului, astfel încât intelectul lui să fie pregătit să absoarbă informațiile de bază în primii ani de școală. Modalitățile distractive prin care un părinte poate stimula creativitatea și gândirea logică a copilului de vârstă preșcolară sunt foarte importante pentru formarea primelor deprinderi necesare viitorului elev exemplar.

Copiii sunt mult mai curioși decât adulții, iar acest lucru este un bun prilej pentru a le forma o atitudine activă față de mediul înconjurător. Curiozitatea lor poate contribui la o observare eficientă a tuturor fenomenelor, a realității înconjurătoare. Cu puțin ajutor, copiii pot observa lucruri pe care un adult le poate ignora.

Spiritul de observație, curiozitatea, dorința de a cunoaște sunt doar câteva dintre condițiile care stau la baza învățării prin folosirea experimentului. Experimentul poate crea stări emoționale favorabile, îi poate determina pe copii să-și folosească experiențele dobândite în urma realizării experimentelor și în alte activități ulterioare.

În special la activitățile de cunoaștere a mediului este foarte importantă folosirea experimentului. Ideal ar fi ca la fiecare activitate de cunoaștere a mediului să se folosească metoda experimentului: la captarea atenției, pentru stimularea interesului față de noile informații, pe parcursul activității, pentru aprofundarea cunoștințelor sau pentru asigurarea feedbackului activității.

Prin folosirea experimentului învățarea devine mai temeinică, copilul participă activ la învățare, observă, formulează întrebări, multe întrebări, găsește singur unele răspunsuri. De asemenea, spiritul de investigație se formează și se dezvoltă, copiii dobândesc capacitatea de a formula ipoteze, de a le verifica. Prin realizarea unui experiment, copilul își însușește unele abilități practice, își dezvoltă gândirea logică, creativitatea.

La ciclul preșcolar folosirea experimentului în învățarea științelor are un impact deosebit asupra copiilor. În orice țară, în orice limbă a pământului predarea eficientă a științelor se face prin folosirea experimentului. Copiii trebuie să vadă, să pipăie, să miroasă, chiar să guste dacă se poate, pentru a înțelege, pentru a învăța.

Experiența didactică a demonstrat faptul că experimentul creează bucurie, creează noi experiențe, iar pentru copii este un fel de miracol care îi ajută să înțeleagă mai bine lumea în care

trăiesc. Să căutăm mijloace ieftine și la îndemână pentru ca experimentele să fie ușor de realizat, iar copiii temeinic instruiți!

Experimentul 1: Munții Vulcanici. Cum erupe un vulcan?

Listă materiale:

- Un pai de 5-10 cm
- Bicarbonat de sodiu
- Oțet
- Plastilină/nisip
- Pipetă
- Bandă adezivă

Se acoperă una dintre părțile paiului cu bandă adezivă și se introduce în el $\frac{1}{2}$ linguriță bicarbonat de sodiu. Din plastilină se realizează un con de cerc și în mijlocul său se pune cu grijă paiul astfel încât să nu fie obturată partea de sus. Cu ajutorul pipetei se adaugă 1-2 ml de oțet. Se repetă pasul 3 până se observă stingerea vulcanului.

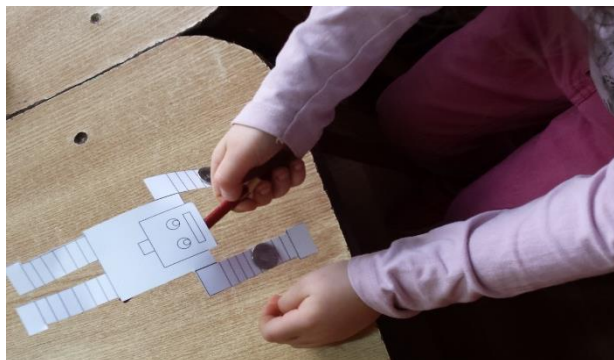

Experimentul 2 a: Robotul echilibrist

Listă materiale:

- O coală de hârtie pentru desenarea robotului
- Două monede identice
- Bandă adezivă
- Un morcov
- O scobitoare
- Două bețe pentru frigărui
- Un creion

Se realizează un robot cu mâini și picioare egale. Acestuia i se găsește punctul de echilibru pe verticală și pe orizontală. Se observă că pentru găsirea unui punct de echilibru pe verticală este necesară creșterea masei în partea inferioară. Se vor adăuga succesiv monede pe mâini și se va urmări mutarea centrului de greutate.

Experimentul 2 b: Se realizează un titirez cu ajutorul unei scobitori și a unei felii de morcov. Se încearcă păstrarea acestuia în echilibru prin rotire, adăugarea altor felii de morcov etc. Prin încercări succesive se realizează echilibrul cu ajutorul unor felii cu greutate egale.

Experimentul 3: Cum se declanșează o furtună?

Listă materiale:

- un pahar transparent
- apă
- spumă de ras
- cerneală/colorant alimentar

Pasul 1: Se umple paharul cu apă, astfel încât să rămână în partea superioară 1-2 cm liberi;

Pasul 2: Se realizează nori din spuma de ras;

Pasul 3: Se pun 2-3 picături de cerneală și observăm ce se întâmplă;

Pasul 4, 5, 6: Se observă treptat câteva picături de colorant în conținutul norilor. Se observă că, odată ce norul este saturat, ploaia va începe să cadă.

Bibliografie:

www.copilul.ro

Fișe experimente *Orășelul cunoașterii*

Fișe experimente *Asociația OvidiuRo*

PROGRAMĂ DISCIPLINĂ DE TIP OPȚIONAL CROSS-CURRICULAR

Prof. învă. primar Maniu Valeria Angela, Școala Gimnazială Gârbova

Titlu: **“SĂ MÂNCĂM SĂNĂTOS”**

Clasa: pregătitoare

Nr. de ore/ săptămână: 1 oră

Durata cursului: 1 an școlar

Categoria de disciplină CDȘ: opțional cross-curricular

Propunător- prof. învă. primar **Maniu Valeria Angela**

ARGUMENT:

”Orice copil trebuie să aibă șansa de a trăi într-o lume mai bună, mai curată, mai sănătoasă, mai onestă. Depinde de cum știm să le creăm această lume.”

Sănătatea reprezintă un concept cu câteva aspecte ce cuprind dimensiunile: emoțională, intelectuală, fizică, socială și spirituală. Sănătatea înseamnă mai mult decât absența bolii. Ea este un proces ce contribuie la bunăstare și echilibru. Dacă ne pierdem sănătatea putem spune că am pierdut totul.

Prin opționalul prezentat urmărim realizarea unor activități menite să-i familiarizeze pe copii cu noțiuni de igienă, cu noțiuni gastronomice, de întărire a stării de sănătate a organismului și combatere a factorilor de risc. Reguli de igienă, boli cauzate de nerespectarea acestora, probleme legate de alimentație, vestimentație, factori de mediu sunt doar câteva dintre aspectele pe care copiii trebuie să le cunoască și să le înțeleagă.

Am ales a preda la clasa pregătitoare ca disciplină opțională „Să mâncăm sănătos” pornind de la argumentele prezentate mai sus și consider că elevii vor avea ocazia ca prin intermediul jocurilor didactice, al povestioarelor și al concursurilor pe care le vom desfășura să își poată însuși o serie de cunoștințe benefice atât pentru sănătatea lor, fizică și mintală.

OBIECTIV CROSS-CURRICULAR: Cultivarea interesului elevului pentru perceperea fenomenelor din jur ca un tot unitar, în care omul se naște, crește și se dezvoltă în funcție de sănătate.

COMPETENȚE GENERALE:

1. Utilizarea limbajului specific educației pentru sănătate;
2. Cunoașterea valorilor nutritive ale fructelor și legumelor;
3. Conștientizarea unui program riguros de masă, de joacă, de trai;
4. Dezvoltarea unui comportament corect referitor la consumul alimentelor sănătoase, în special-fructele și legumele, fără aditivi, mai ales în timpul cât elevii nu sunt sub supravegherea părinților;
5. Antrenarea elevilor în activități plăcute, care să le dezvolte simțul practic și comunicarea, aptitudinile și comportamentele civilizate;

COMPETENȚE SPECIFICE:

1. Utilizarea limbajului specific educației pentru sănătate
 - 1.1 Să creeze versuri, compuneri despre fructele și legumele lor preferate;
 - 1.2 Să participe cu creațiile plastice și literare la diferite concursuri pe această temă;
 - 1.3 Să realizeze desene inspirate din această generoasă temă.
2. Cunoașterea valorilor nutritive ale fructelor și legumelor
 - 2.1 Să conștientizeze importanța fructelor și legumelor în viața noastră;
 - 2.2 Să înțeleagă pericolul pe care îl reprezintă mâncarea fast-food pentru propria sănătate.
3. Conștientizarea unui program riguros de masă, de joacă, de trai
 - 3.1 Să prepare și să consume des salate de fructe și legume proaspete, unele mâncăruri din alimente sănătoase.

4. Dezvoltarea unui comportament corect referitor la consumul alimentelor sănătoase, în special-fructele și legumele, fără aditivi, mai ales în timpul cât elevii nu sunt sub supravegherea părinților
- 4.1 Să-și formeze obișnuința de a consuma fructe și legume proaspete;
5. Antrenarea elevilor în activități plăcute, care să le dezvolte simțul practic și comunicarea, aptitudinile și comportamentele civilizate.
- 5.1 Să participe cu plăcere și interes la activități practice specifice.

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE:

1. Dezvoltarea fizică și psihică

- exerciții de descriere a caracteristicilor fiecărei etape de dezvoltare;
- exerciții de completare a unor enunțuri lacunare;
- exerciții de recunoaștere a unor organisme în diferite perioade de dezvoltare;
- enumerarea principalelor reguli pentru o creștere și dezvoltare sănătoasă a organismului copilului;
- exerciții de descriere a stării de boală;
- discuții asupra conceptelor „sănătate”/ „boală” ;
- enumerarea unor modalități de transmitere a bolilor;
- povestire orală;

A.T-desen “Chipul meu”

A.T- joc de rol : ”La doctor”

A. T-lectură „Supărarea Mărioarei”, V. Gafița

2. Igienă personală

- să identifice produse de îngrijire a corpului;
- exerciții de enumerare a regulilor de întreținere a mâinilor, a unghiilor, a părului;
- exerciții de completare a fișelor;
- identificarea unor reguli de comportare care contribuie la menținerea sănătății și bune dezvoltări a corpului copiilor;
- însușirea unor reguli de igienă a corpului;
- enumerarea unor modalități de transmitere a bolilor;
- să recunoască și să aplice pozițiile corecte ale corpului în diverse activități

A.T.- Desen cu tema: Sunt curat, sunt sănătos!

A.T.- ”Cinci minute cu igiena” , F. Colonaș

A.T- joc „Amprente”

3. Să ne hrănim sănătos

- exerciții de identificare a alimentelor și a tipurilor de alimente;
- exerciții de identificare a contribuției diferitelor tipuri de alimente pentru sănătatea omului;
- exerciții de recunoaștere termenul de valabilitate/expirare a unui produs;
- exerciții de localizare și identificare a diferitelor informații de pe ambalajele;
- enumerarea elementelor ce trebuie urmărite la cumpărarea unui produs;
- joc de rol;
- enumerarea consecințelor în care se consumă alimente expirate;
- exerciții de așezare a alimentelor cumpărate în locurile de depozitare;
- exerciții de evaluare a calitatii produselor;
- relatare de experiențe personale - exerciții de stabilire a unui meniu în funcție de tipurile de alimentație și mese ;
- exerciții de joc de alimentație corectă;
- exerciții de identificare a efectelor exceselor de orice fel;

A.T-desen legume și fructe

A.T.-joc “La magazin”

A.T. „La cumpărături”

4. Învățăm să gătim

- exerciții de identificare a contribuției diferitelor tipuri de alimente pentru sănătatea omului;
- exerciții de preparare a unui produs ;

- exerciții de stabilire a unui meniu în funcție de tipurile de alimentație și mese;

A.T-“Masă bună”-cântec

CONȚINUTURI:

1. Dezvoltarea fizică și psihică

- Întâlnire cu medicul de familie pentru a vorbi copiilor despre importanța alimentației sănătoase în dezvoltarea fizică și psihică a omului

- Starea de sănătate și boala
- Cum ne apărăm sănătatea?
- Eu cresc
- Sănătatea-bunul nostru de preț-recapitulare/evaluare

2. Igienă personală

- Igiena corpului
- Igiena îmbrăcăminte și a încălțăminte
- Boli cauzate de lipsa de igienă-recapitulare/evaluare

3. Să ne hrănim sănătos

- Valoarea nutritivă a fructelor, legumelor, plantelor medicinale și a altor alimente sănătoase. Un NU hotărât alimentelor de tip fast-food și a celor care conțin aditivi alimentari și substanțe chimice dăunătoare

- Tipuri de alimente
- Sunt atent la ce cumpăr!
- Ne hrănim sănătos!
- Fructele și legumele
- Alimentație sănătoasă-recapitulare/evaluare

4. Învățăm să gătim

- Modalități de preparare a unor mâncăruri simple- salată de fructe, sandviș
- Prepararea celor mai gustoase sandvișuri-idei și sfaturi
- Schimb de rețete! recapitulare/evaluare

RESURSE:

a) materiale: fructe și legume proaspete, afișe, postere, materiale necesare picturii, calculator, carton, aparat de fotografiat, chestionare, diplome, vase, tacâmuri, echipament de bucătărie

b) umane: învățătoarea, elevii, părinții elevilor

EVALUAREA:

- Portofoliile elevilor;
- Expoziția realizată cu lucrările elevilor;
- Proba practică de pregătire a salatelor de fructe și legume
- Probe orale

Bibliografie:

Ministerul Educației naționale, Programe școlare pentru disciplina opțională „Educație pentru sănătate”, București, 2004

<https://www.edu.ro/.../Ghid%20pentru%20alimentație%20sănătoasă%20și%20activitat.>

<https://ro.wikipedia.org/wiki/Mîncare>

IMPORTANȚA EVALUĂRII ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. inv. primar Țîra Ioana Maria, Colegiul Tehnic "Al. Domșa" Alba Iulia

Evaluarea inițială este indispensabilă pentru a stabili dacă elevii au pregătirea necesară creării premiselor favorabile studiului noilor discipline de specialitate. Acest tip de evaluare oferă elevului și profesorului o reprezentare a potențialului de învățare, dar și a eventualelor lacune ce trebuie completate și a unor aspecte ce necesită corectare sau îmbunătățire. Ea nu își propune aprecierea

performanțelor globale ale elevilor sau ierarhizarea lor și astfel se recomandă raportarea la bareme de evaluare (apreciere).

Scopul evaluării inițiale este cu atât mai bine atins, cu cât reușim să-i determinăm pe elevi să fie receptivi și să înțeleagă importanța evaluării școlare, pentru ca ei să trateze cu seriozitate rezolvarea sarcinilor propuse, să le fie trezită motivația cunoașterii și dorința soluționării corecte a problemelor enunțate. Înțelegând-o ca un exercițiu util activității de învățare și nu ca o evaluare propriu-zisă care implică emoții, mai ales că rezultatele ei nu se consemnează în catalog, elevii se pot concentra liber și în mod expres asupra rezolvării itemilor propuși și astfel rezultatele ei pot reflecta obiectiv dacă elevii au pregătirea necesară creării premiselor favorabile unei noi învățări.

Referitor la importanța evaluării inițiale, Ausubel preciza "ceea ce influențează cel mai mult învățarea sunt cunoștințele pe care elevul le posedă la plecare. Asigurați-vă de ceea ce el știe și instruiți-l în consecință". Ea oferă profesorului și elevului posibilitatea de a avea o reprezentare cât mai exactă a situației existente și de a formula cerințele următoare. Pe baza informațiilor evaluării inițiale se planifică demersul pedagogic imediat următor și eventual a unor programe de recuperare. Pentru ca evaluarea inițială să fie urmată de rezultatele scontate, e nevoie să se țină seama de următoarele:

- tratarea diferențiată a elevilor;
- selecția riguroasă a conținutului învățării;
- utilizarea a acelor metode și procedee didactice care să antreneze cel mai mult capacitățile intelectuale, care asigure învățarea activă și formativă;
- îmbinarea eficientă și alternarea formelor de activitate la clasă (frontală, individuală și pe grupe).

Pentru a crește impactul pozitiv al evaluării inițiale, am evidențiat reușitele elevilor până în acel moment. Aceste reacții au contribuit la creșterea încrederii în forțele proprii și au catalizat energii noi în direcția realizării planului individualizat de învățare. Întotdeauna am ales cu mare atenție itemii care au alcătuit evaluarea inițială, ținând seama de prevederile curriculumului pentru învățământul primar și pentru ca aceasta să reflecte cât mai obiectiv nivelul de pregătire al elevilor, pe care să se plieze cât mai bine pregătirea următoare.

Evaluarea în general, deci și cea inițială, are rolul de a regla permanent și a forma în spiritul unor decizii realiste atât cu privire la curriculum cât și la resursele umane implicate. Importanța ei este cu atât mai mare, cu cât este cunoscut faptul că "este mai ușor să previi decât să vindec". Astfel și în cadrul procesului de evaluare prevenirea și controlul sau monitorizarea permanentă a nivelului de reușită a elevilor pot contribui la intervenții și decizii pertinente și prompte din partea cadrului didactic. O evaluare inițială, urmată de o evaluare continuă constituie un autentic instrument de lucru al dascălului, cu ajutorul căruia se perfecționează activitatea pusă în beneficiul școlarului. Procesul evaluativ își îndeplinește pe deplin funcția majoră numai atunci când, atât dascălul cât și școlarii reușesc să colaboreze nu pentru că trebuie, ci pentru că își doresc acest lucru, fiecare îmbunătățindu-și comportamentul în funcție de reacțiile celuilalt.

A învăța nu doar pentru notă ci, în primul rând, din dorința de A ȘTI, A CUNOAȘTE, este un real progres în dezvoltarea psihică și activitatea școlară a elevului! Un interval mai larg de timp pentru desfășurarea evaluării cu aplicarea testelor și corectarea lor ar fi binevenit atât pentru elevi cât și pentru profesori, cu posibilitatea evitării aglomerărilor și atenuării stresului.

REZULTATE EVALUARE ÎNȚIALĂ, LIMBA ROMÂNĂ CLASA a II-a

An școlar 2017-2018

	I1 Scrie corect după dictare	I2 Recunoaște și denumește corect cele 5 cuvinte	I3 Desparte corect în silabe cuvintele	I4 Ordonează corect toate cuvintele	I5 Transcrie corect propoziția	I6 Asociază corect sinonimele	I7 Asociază corect antonimele	Califi cativ final
FB	25	25	23	25	25	25	25	25
B	7	7	10	8	6	8	8	7
S	4	4	3	3	5	3	3	4
I	0	0	0	0	0	0	0	0

- o Necunoașterea regulii de scriere cu litera inițială mare a substantivelor proprii;
- o Greșeli la despărțirea cuvintelor în silabe;
- o Neatenție în transcrierea corectă a cuvintelor/propozițiilor;
- o Greșeli privind găsirea cuvintelor cu sens opus;
- o Greșeli în ordonarea cuvintelor în propoziții;

Am luat măsuri ameliorative față de elevii care prezintă confuzii/ necunoaștere unor reguli de scriere cu majusculă/ înțelegerea mesajului unui enunț, prin exersare pe tipuri de itemi, unde întâmpină greutăți.

BIBLIOGRAFIE:

Radu, I. T., *Teorie și practică în evaluarea eficienței învățământului*, Editura Didactică și Pedagogică București, 1981.
Radu, I. T., *Evaluarea în procesul didactic*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2000.
Stoica, A., *Evaluarea în învățământul primar. Descriptori de performanță*, Editura Humanitas Educațional, București, 1998.

CURIOZITĂȚI DIN LUMEA REPTILELELOR (I)

Prof. Poptelecan Călin, Liceul Teologic Greco-Catolic Blaj

Despre aceste organisme care stârnesc azi atâta curiozitate cât și frică, se poate spune că de fapt că au mai mult trecut decât prezent, deoarece numeroase ordine au trăit mai mult în era mezozoică, astfel că din cele 250 de familii, azi regăsim doar 48, reprezentate de aproximativ 6000 de specii.

Spre sfârșitul erei paleozoice, întâlnim cele mai vechi și mai primitive reptile, adică cotilozaurienii, sfârșitul lor fiind consemnat la începutul erei mezozoice, în triasic.

Stegocefalii (amfibieni fosili) și transformarea lor în reptile s-a făcut prin mai multe modificări ale organismului și ale etologiei acestora; în primul rând s-a modificat și perfecționat aparatul locomotor, în speță, scheletul și musculatura. Astfel are loc o diferențiere a coloanei vertebrale în cinci regiuni, ca urmare această diferențiere a atras după sine și întărirea musculaturii iar mișcările au devenit mai rezezi și mai variate.

Odată cu aceste modificări are loc și o perfecționare a aparatelor ciculator și respirator, mai ales la nivelul plămânilor unde are loc o complicare a acestora, sângele oxigenat este bine separat de cel neoxigenat, dar nu complet, datorită faptului că arcurilor aortice și branhiale care nu mai pleacă dintr-un trunchi comun. Apoi are loc o perfecționare și a sistemului digestiv, favorizată de mai mulți factori și anume; hrana mai variată în primul rând, apoi modul diferit de prindere a hranei cu consecințe asupra dentiției și o modificare a aparatului excretor prin apariția metanefrosului.

Putem afirma ca întreg organismul animalului suferă o perfecționare, sistemul nervos și organele de simț au evoluat, nervii crenieni au ajuns la 12, a apărut neopaliul.

Și modul de reproducere și de dezvoltare s-a modificat radical, fapt care trebuie menționat din nou, a permis acestora să se elibereze de mediul acvatic, fecundația este internă, ouăle sunt depuse pe uscat, acestea fiind de tipul telolecit, conținând substanțe nutritive și înmagazinând în ele cantități mari care hrănesc embrionul în perioada dezvoltării lui. Coaja oului este rezistentă, calcaroasă în general sau pergamentoasă și care asigură o protecție deosebită a substanțelor nutritive și embrionului, mai ales față de uscure. Perioada de dezvoltare a embrionului la reptile este relativ scurtă, unde apare conturat un sistem respirator pentru mediul acvatic dar care nu devine funcțional niciodată, ca de exemplu se formează arcuri branhiale fără definitivarea pe suprafața lor a branhiilor, ca urmare sunt tetrapode fără branhii, cu respirație pulmonară.

Legat de reproducere este și pasul făcut de acestea și anume că unele dintre ele rețin ouăle în oviducte unde are loc de fapt și dezvoltarea embrionului, eliminarea făcându-se doar în momentul în care puiul se poate elibera din el (ovoviviparitate). Această situație este depășită însă de alta, cea în care la unele reptile, embrionul se dezvoltă la început în oul reținut în oviduct, sparge coaja oului și prin sacul vitelin intră în contact cu pereții oviductului, formându-se în acest sens un tip de placenta prin intermediul căreia se realizează hrănirea embrionului de către organismul mamei.

Diferențierea ramurilor evolutive de reptile s-a făcut aproape concomitent, într-un interval de timp scurt și ca urmare este greu după părerea unora să stabilească descendența, care se face în mod exclusiv ținându-se cont de scheletul acestora. În urma acestor considerații cotilozaurienii erau diferențiați în două grupe diferite; diadectomorfele și captorinomorfele, grupe din care pot fi derivate două ramuri principale evolutive.

Astfel, se consideră că din diadectomorfe au derivat numeroase reptile fosile, apoi cele actuale, fără însă chelonieni și păsări. Se formează astfel o serie numită sauropsida, serie în care apar și eusuhienii, grup de reptile primitive mici, reptile care au trăit la sfârșitul paleozoicului și începutul mezozoicului.

Bibliografie selectivă:

1. Coroiu, I., Modificări adaptative induse vertebratelor la trecerea de la mediul acvatic la mediul terestru, în Barna, A., și Pop I., (coord.), Gradul al II lea în învățământ, Casa Cărții de Știință, 2001
2. Cristea V., Coroiu., Biodiversitatea și clasificarea lumii vii în sistemul celor cinci regnuri, în Barna, A., și Pop, I., (coord.) Gradul al II lea în învățământ, Biologie, Editura Albastră, Cluj, 2002.
3. Feider, Z., Grosu V., Gyurko St., Pop V., Zoologia vertebratelor, Editura Pedagogică, 1976
4. Strugren B., Coroiu, I., 1995 Sistematica filogenetică, anatomia comparată și zoogeografia vertebratelor, vol II (Tetrapode), Presa Universitară Clujeană

APA ÎNSEMNĂ VIAȚĂ!

Prof. inv. preșc. Furdui Mirela Elena, Școala Gimnazială „Nicodim Ganea” Bistra

Motto: „Apei i-a fost dată puterea magică de a deveni esența vieții pe pământ” (Leonardo da Vinci)

În cadrul temei anuale de studiu, „Când, cum și de ce se întâmplă?” am desfășurat împreună cu preșcolarii de la grupa mică o activitate cu titlul „Apa înseamnă viață!”.

Astfel, în cadrul activității am urmărit: îmbogățirea și sistematizarea cunoștințelor despre mediul înconjurător, stimularea curiozității pentru investigarea mediului înconjurător, utilizarea unui limbaj adecvat în prezentarea celor două fenomene: plutire și scufundare, realizarea unor analogii între rezultatele experiențelor în condiții de „laborator” și manifestările din mediul natural.

Timp de o săptămână am făcut observări și experimente cu apa. Am observat circuitul apei în natură, proprietățile apei, importanța și folosul ei.

Într-una din zile am experimentat cu copiii fenomenele de plutire și scufundare. Cu materialul didactic primit, am anunțat tema activității - un experiment pentru a observa fenomenul de plutire și de scufundare.

Astfel, pe o masuță, în fața copiilor, sunt așezate două boluri cu apă. În dreptul uneia sunt așezate obiecte ușoare din lemn, hârtie, plastic, iar în dreptul celeilalt obiecte din metal (monede, bile de metal, inele metalice, pietricele etc). Câte doi copii se deplasează la masuță, în dreptul unui bol, își aleg un obiect de lângă bolul ales, îl analizează, spun din ce material este confecționat, apoi îl introduc în bolul cu apă.

Copii constată că unele obiecte rămân la suprafața apei (plutesc), altele se duc la fundul apei (se scufundă). Trebuie motivată de către copii, cauza producerii celor două fenomene, și anume că: obiectele ușoare plutesc, iar cele grele se scufundă.

Se repetă de câteva ori experimentul, folosindu-se alte obiecte. Se prezintă planșele cu mijloacele de locomoție menționate. Amintesc copiilor că acestea sunt confecționate din materiale ușoare, speciale și de aceea plutesc. Oamenii, prin istețimea minții, au folosit fenomenul de plutire și scufundare, în realizarea acestor mecanisme. Pentru a determina greutatea obiectelor am pus obiectele din boluri într-o balanță iar copiii au putut observa că balanța s-a înclinat în partea cu obiectele care s-au scufundat.

Pentru obținerea performanței, într-un vas mai mare cu apă, copiii sunt solicitați să așeze câteva bărcuțe din hârtie, iar în aceste bărcuțe să pună, (în unele), obiecte ușoare, (în altele), obiecte grele. Copiii trebuie să motiveze schimbarea care s-a produs: bărcuțele încărcate cu obiecte ușoare plutesc, celelalte se scufundă.

Rezultatele experimentelor sunt consemnate de copii prin intermediul desenului. Copiii împărțiți în două grupe vor desena: grupa 1 – obiectele care plutesc, grupa 2 – obiectele care se scufundă.

BIBLIOGRAFIE:

1. Breben, S. și colaboratorii, „Metode interactive de grup – ghid metodic”, Editura Arves, Craiova, 2002;
2. Tomșa, Ghe. – coordonator (2005), *Psihopedagogie preșcolară și școlară – definitiv și gradul II didactic*, Editura C.N.I. Coresi S.A., București;
3. ****Revista învățământului preșcolar nr. 1-2?2008*, Editura Coresi, București.

PASTILE DE ÎNȚELEPCIUNE – CUM SĂ FORMEZI CARACTERUL COPIILOR

Prof. Oltean Sabina Larisa, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

- ♥ În mod izbitor, din Cele Zece Porunci lipsește orice obligație a părintelui față de copil. Trebuie să presupunem că Dumnezeu nu a considerat necesar să poruncească ceva ce asigurase prin iubire.
Robert Brault
- ♥ Nu poți scăpa de responsabilitatea zilei de mâine, evitând-o astăzi.
Abraham Lincoln
- ♥ Înainte de a mă căsători, aveam șase teorii despre creșterea copiilor, acum am șase copii și nicio teorie.
John Wilmot
- ♥ O întrebare prudentă este o jumătate de înțelepciune.
Francis Bacon
- ♥ Autocompătimirea este cel mai mare dușman al nostru, iar dacă cedăm în fața sa, nu mai putem face nimic înțelept pe lumea asta.
Helen Keller
- ♥ Toate să le faceți fără cârtire și fără de îndoială.
Filipeni 2,14
- ♥ Dumnezeu a promis că te va ierta dacă te căiești, dar nu a promis că va mai exista ziua de mâine pentru lucrurile pe care le amâni.
Sfântul Augustin
- ♥ Am fost impresionat de cât e de important să acționăm. Nu e destul să știm; trebuie să aplicăm. Nu e destul să fim dispuși; trebuie să aplicăm.
Leonardo da Vinci
- ♥ Este mai dificil să lauzi în mod corect, decât să acuzi.
Thomas Fuller

- ♥ Învinovățirea altcuiva nu este decât modul în care leneșul dă sens haosului.
Doug Coupland
- ♥ Copiii n-au știut niciodată să-i asculte pe cei vârstnici, dar întotdeauna i-au imitat.
James Baldwin
- ♥ Nu judecați, ca să nu fiți judecați. Căci cu judecata cu care judecați veți fi judecați și cu măsura cu care măsurați vi se va măsura. De ce vezi paiul din ochiul fratelui și bârna din ochiul tău nu o iei în seamă?
Matei 7,1-3
- ♥ Modestia și cunoașterea îmbrăcate în haine sărăcăcioase sunt mai presus de mândria și ignoranța gătite în veșminte scumpe.
William Penn
- ♥ Când crești copii, investește în ei de două ori mai puțini bani și de două ori mai mult timp.
Autor necunoscut
- ♥ Dacă nu ne modelăm copiii, ei vor fi modelați de forțe exterioare cărora nu le pasă ce formă vor adopta copiii noștri.
Dr. Louise Hart
- ♥ Dacă vrem să ajungem la o adevărată pace în această lume, atunci va trebui să începem cu copiii.
Ghandi
- ♥ Prezența părinților poate transforma cultura școlii.
S.L.Lightfoot
- ♥ Să nu încetăm de a face binele, căci vom secera la timpul său, dacă nu ne vom lenevi.
Galateni 6,9
- ♥ În cele din urmă, nu contează ce faci pentru copiii tăi, ci ce i-ai învățat să facă singuri pentru ei.
Ann Landers
- ♥ Răzvrătirea adolescenței mele este eleganța.
Rebecca McKinsey
- ♥ Din gura voastră să nu iasă niciun cuvânt rău, ci numai ce este bun, spre zidirea cea de trebuință, ca să dea har celor ce ascultă.
Efeseni 4,29
- ♥ A fi însuși într-o lume care încearcă tot timpul să te transforme în altceva este cea mai mare realizare.
Ralph Waldo Emerson
- ♥ Prea adesea le dăm copiilor răspunsuri pe care să le țină minte, mai degrabă decât probleme pe care să le rezolve.
Roger Lewin
- ♥ Oprește-ți limba de la rău și buzele tale să nu grăiască vicleșug.
Psalmi 33,12
- ♥ Dacă familia ar fi o barcă, ea ar fi o canoe care nu înaintează deloc dacă nu vâslește toată lumea.
Letty Cottin Pogrebin
- ♥ Adevărul nu are un timp al său special. Momentul său este acum – întotdeauna.
Albert Schweitzer
- ♥ Începe-te, dar verifică!
Ronald Regan
- ♥ Marele dar al familiei este de a cunoaște îndeaproape oameni cu care nu ai fi făcut cunoștință niciodată, dacă viața nu ar fi făcut asta pentru tine.
Kendall Hailey
- ♥ Bani nu aduc fericirea ... dar fiecare vrea să afle singur dacă într-adevăr așa este.
Zig Ziglar
- ♥ Poate că nu suntem capabili să pregătim viitorul pentru copiii noștri, dar cel puțin îi putem pregăti pe ei pentru viitor.
Franklin D. Roosevelt
- ♥ Singurele lucruri pe care le putem păstra sunt lucrurile pe care le dăm lui Dumnezeu de bunăvoie. Ceea ce încercăm să păstrăm pentru noi este ceea ce suntem siguri că vom pierde.
C.S. Lewis

- ♥ Dacă îmi spui, o să uit; dacă mă înveți, poate o să-mi amintesc; dacă mă implici, o să învăț.
Benjamin Franklin
- ♥ Una dintre cele mai grave boli este să fii un nimeni pentru oricine.
Maica Tereza
- ♥ Încă învăț.
Michelangelo